

**AÇIK ÖĞRETİM İNGİLİZCE ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS
PROGRAMININ ÖĞRENCİ GÖZLEM KANAAT VE YORUMLARI
KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ**
**The Evaluation of The Education Faculty's English Language Teacher Training
Lcience Programme According to The Students' Observation Thought and
Commends**

Ali Osman ENGİN

Yrd. Doç. Dr. Kafkas Üniversitesi Eğitim Fakültesi
Eğitim Programları ve Öğretimi Anabilim Dalı.
a.osmanengin@mynet.com

Özet

Bu çalışma, Eskişehir Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği Lisans Programına dâhil olarak Erzurum Nevzat Karabağ Anadolu Öğretmen Lisesinde öğrenim gören öğrencilerinin birinci öğretim yılı sonunda sınıf içi ders uygulamaları ile ilgili gözlem, düşünce, yorum ve program değerlendirmelerine odaklıdır.

Bilindiği gibi İkinci dil edinimi, öğrencilerin anadili ediniminde kullandıkları süreçlerin benzeridir. Bu durum öğrencilerin söylem şekilleriyle değil, taşıdıkları ve anladıkları durumlarla ilgilendikleri doğal iletişim denilen anlamlı hedef dil etkileşimlerini gerektirir.

Dil öğrenimi veya edinimi sistematik ve göze ve kulağa hitap eden etkinlikleri gerektirir. Eğer öğrenciler sınıf içi etkileşimlere katılmazlarsa, daha iyi bir öğrenme başarılmayabilir. Eğer böyle olursa, başarılı bir dil öğretimini başarmak için öğrencilerin sınıf içi etkileşimlere katılmama sebeplerinin araştırılması büyük bir önem kazanır. Eğitim araştırmalarının büyük bir önem arz etmesinin sebebi budur.

Anahtar Kelimeler: Açık öğretim, Dil öğretimi, Sınıf içi etkileşim, Öğrenci başarısı.

Abstract

This study has been focused on the answers of Eskişehir Anatolian University Open Education Faculty's English Language Teacher Training Lcience Programme's students at Nevzat Karabag Teacher Training Anatolian High School in Erzurum related to their own observation, thought, comment and curriculum evaluations about the classroom interactivities soon after the first academic year.

As everybody knows that the language acquisition is similar to the process learners' activities in acquiring native and second languages. It requires meaningful iteration in the target language – natural communication – in which speakers are concerned not with the form of the utterances but with the messages they are conveying and understanding.

For much of its history, language teaching has been focused on a search for choosing the right and appropriate method.

Language learning or acquisition requires systematic and audiovisual activities. If the students don't take part in the classroom interactivities, it may not be possible to achieve better learning. If so it is very urgent to find out the reasons of not taking part in classroom activities to succeed successful language teaching. That is why the educational researches are having vital importance.

Key Words: Open education, Language teaching, Classroom interactivities, Student's success.

1. Giriş

Öğrenme canlılara has bir yetenektir. İnsanoğlu da yeryüzünde varlığını sürdürmeye başladığı andan itibaren öğrenmeye başlamış ve öğrendikleriyle yaşantısını daha kolay hale getirmeye gayret etmiştir. Bu öğrenme süreci gittikçe artan bir tempo da devam etmekte ve insanlık var olduğu sürece de devam edecektir.

Şu ana kadar ki eğitim ve sosyal bilimciler, öğrenme olayını sadece canlıların doğum sonrası yaşadıkları süreçler olarak değerlendirmişlerdir. Ancak öyle sanıyorum ki, gelecekte ilgili eğitim ve sosyal bilimler uzmanları canlıların doğumla beraber getirdikleri davranış kalıpları ve şifrelerin doğum öncesi de muhtemelen genetik düzeylerde bir öğrenme ve öğrendikleri doğrultuda tavır alma gibi tam olarak kestiremediğimiz süreçlerin olduğu ifade edilecek ve bu kapsamda araştırmalara da ağırlık verilecektir.

Dünyamızda bilgi çağı denilen 21. yüzyılda, bilgi teknolojilerindeki hızlı gelişmeler eğitim ve öğretim etkinliklerinde uygulanabilir yeni ve çağdaş açılımları da beraberinde getirmektedir. Ülkeler arasındaki belirleyici sınırların dahi birçok ittifak ve aynı hedeflerin paylaşıldığı ortaklıklar çerçevesinde ortadan kalkarak dünyamızın çok büyük ve global bir köy halini aldığı günümüzde, eğitim ve öğretim faaliyetlerinin dört duvar, tahta, tebeşir ve bir öğretmenle sınırlı kalması mümkün değildir. Yeni eğitim teknolojileri hizmete sokup, sınırların kaldırılarak yaşanan gerçekler dünyasına açılıp, isteyerek, yaparak ve yönlendirerek öğrenme modellerinin hizmete sokulması küreselleşen dünyamızdaki değişim ve tekâmülün temel girdisi ve hedeflenen ürünüdür.

Çağımız insanı, her gün, bilimsel ve teknolojik gelişmelerin gerçekleştiği bir dünyada yaşamakta ve bu gelişmelere uyum sağlayabilmek için her an etkin olmaya, ya da, bilim ve teknoloji alanındaki gelişmelerin daha önce bilinmeyenleri bilinir ve faydalanılabilir hale getirmesiyle değişen ve gelişen yeni toplumsal koşullara alışmaya çalışmaktadır. Bu dönüşüm sürecinin sağlıklı ve olumlu bir şekilde gerçekleşerek bazı toplumsal dinamikleri harekete geçirmesinin en etkin aracı eğitimidir.

Bilgi teknolojilerindeki bu gelişme ve ilerlemeler, uzaktan eğitim uygulamaları ile küresel iletişim ağı sistemlerinin ortaya çıkmasına ve daha da gelişmesine zemin hazırlamıştır. 21. yüzyılda insan ihtiyaçlarının en üst yani en başında bilgi gelmektedir. İşte iletişim teknolojileri de bilginin insan hizmetine sunulmasında vazgeçilmez araç ve ana unsurlardır. Bütün bu gelişmeler, bireylerin ve toplumların yoğun bilgi bombardımanı altında yaşamaları gereğini ortaya koymaktadır.

İfade etmeye çalıştığım gelişmelere paralel olarak eğitim ve öğretim programları da aynı yönde düzenlenip organize edilmekte, eğitime yapılan yatırımlar artırılmakta, eğitim politikaları bu istikamette yapılandırılmakta; akademisyenler, toplumun tüm duyarlı kesimleri ve kurumlarını 21. yüzyılın artık bilgi çağı olduğu gerçeğinde buluşturmaktadır. Çağımızda hızla gelişmekte olan iletişim teknolojileri, eğitim sistemlerinin yapısını ve daha çok kapalı mekânlarda yürütülen öğrenme ve öğretme etkinliklerini de etkilemekte ve hatta değiştirmektedir.

İşte bu yeni eğitim uygulamalarından birisi de uzaktan eğitim teknolojileridir. Uzaktan eğitim, öğretmen ve öğrencilerin farklı mekânda buluşmaları durumunda, farklı teknolojilerden yararlanarak sürdürülen eğitim etkinlikleridir. Geleneksel eğitimden farkı; iletişim araçlarının kullanılmasıdır.

Benzer eğitim uygulamaları ülkemizde de uygulanmakta olup, bunlara yeni bir ilave olarak ve pek benzeri de olmayan yarı açık öğretim yoluyla İngilizce Öğretmeni yetiştirme Lisans Programı açılmıştır. Bu programla ilgili detaylı bilgi ilgili bölümde verilmiştir.

Günümüzde önemi gittikçe daha çok fark edilen yabancı dilin daha iyi öğretilmesi ve daha işlevsel nitelikte yabancı dil eğitim programlarının hazırlanıp uygulamada geliştirilmesi için öğretim yöntem ve şekillerinin incelendiği uygulamalı araştırma bulgularına ihtiyaç vardır.

Bir eğitim araştırması olan çalışmamızda; yabancı dil (İngilizce) öğretmeni yetiştirme amacına yönelik ve oldukça yeni bir uygulama olan yarı açık öğretim programı öğrenci görüşleri kapsamında değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Şüphesiz temel amaç ülkemizdeki eğitim ve öğretim faaliyetlerinin geliştirilmesinde katkı sağlayabilmektir.

Yabancı dil öğretimi global dünyamızda hemen hemen her ülkenin üzerinde yoğunlaştığı temel eğitim uğraşısı alanlarından birisidir. Böyle önemli bir öğrenme etkinliği ile ilgili program geliştirme çalışmaları esasında öğrenme ve öğretme süreçleriyle ilgili kararlar alınırken yine aynı süreçlerle ilgili olarak yapılan eğitim araştırmaları bulgularından yararlanılmaktadır.

Bu nedenle eğitim ve öğretim kurumlarında uygulanan eğitim

programlarının değerlendirilmesi ve bu maksatla yapılan çalışmalar oldukça büyük bir öneme sahiptir. Farklı eğitsel ortamlarda gerçekleştirilecek olan bu çalışmalar daha uygun eğitim programlarının tasarlanmasında ve geliştirilmesinde olumlu ve çok önemli katkılar sağlayacaktır.

Bu araştırma hali hazırda yabancı dil öğretimi ve yabancı dil öğretmeni yetiştirmeye yönelik olarak uygulanan örgün öğretim programlarına ilave olarak yaygın veya yarı yaygın öğretim programlarının uygulamadaki etkililiklerinin ortaya konulması bakımından anlamlı olabilir. Elde edilecek olan bulguları itibariyle, araştırmanın ülkemizdeki yabancı dil öğretimini geliştirme çalışmalarına ışık tutacağı ve eğitim kurumlarında başarının artırılmasına yönelik daha zengin ve nitelikli öğretim etkinliklerinin uygulanmasına katkı sağlayacağı umulmaktadır.

II. Varsayımlar

Araştırmamızın dayandığı temel varsayımlar veya sayılılar şöyle sıralanabilir:

1. Araştırmamıza katılan denekler kendileri ile ilgili kişisel bilgilere ulaşmak ve deneklerin denekliklerinin izlenmesi amacıyla kullanılan anketlerin doldurulmasında ve cevaplandırılmasında kendi bilgi, beceri ve deneyimleri doğrultusunda ve objektif olarak davrandıkları varsayılmıştır.

2. Öğrenciler kendilerine sunulan anket sorularını tamamen kendi objektif bilgi, deneyim ve yaşantılarına dayanarak cevaplandırmışlardır.

3. Anketlerin kapsam geçerlilikleri için ön uygulamalarla beraber alan uzmanı görüşlerinden yararlanılmıştır.

A. Sınırlılıklar:

1. Çalışmamız, Eskişehir Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği Lisans Programına bağlı Erzurum Nevzat Karabağ Anadolu Öğretmen Lisesinde öğrenim gören 2001-2002 öğretim yılı birinci sınıf öğrencilerinden elde edilen verilerle sınırlıdır.

2. Araştırmamız, M. E. B. EARGED (Eğitim Araştırmaları ve Geliştirme Dairesi) başkanlığı ile yaptığımız yazışmalar, ilgili uzman görüşleri çerçevesinde ve anket hazırlama yöntemlerine uygun olarak belirlenen ve sınıf içi etkinlikleri değerlendirmeye dönük anket sorularına verilen öğrenci cevapları ve cevapların %'lik oranlar şeklinde değerlendirilmesi ile sınırlıdır.

III. Yöntem

A- Evren ve Örneklem

Bu araştırmaya, 2001-2002 öğretim yılında Eskişehir Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi İngilizce Öğretmeni Yetiştirme Lisans Programına dahil olarak Erzurum Nevzat Karabağ Anadolu Öğretmen Lisesinde öğrenim gören 98 birinci sınıf öğrencisi katılmıştır.

Araştırmanın yapılacağı eğitim kademesi olarak üniversite düzeyinde bir eğitim kademesinin seçilmesinin sebebi; öğrencilerin böyle bir eğitim ortamına öğrenci seçme ve yerleştirme merkezi tarafından hazırlanan standart testler sonucu kabul edilmeleridir. Çünkü bu tür çalışmaların oldukça homojen gruplar üzerinde yapılmasıyla daha sağlıklı ve gerçekçi sonuçların alınabileceği düşünülmüştür.

Diğer yandan sınıf içi ders uygulamaları ile ilgili etkinliklerin öğrenci görüş kanaat ve yorumlarına dayalı olarak değerlendirilebilmesi için anketler hazırlanmıştır. Bu anketler de Özellikle Milli Eğitim Bakanlığı Araştırma ve Geliştirme Dairesi uzmanları ile yaptığımız görüşme ve yazışmalar çerçevesinde olgunlaştırıldıktan sonra da, Atatürk Üniversitesi K.K.Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Anabilin Dalında görev yapan ve yine K.K.Eğitim Fakültesi İngiliz Dili Eğitimi Anabilin Dalında görev yapan ilgili öğretim üyelerinin görüş kanaat ve yorumlarına başvurulmuştur. Yapılan uzman değerlendirmeleri ve sunulan öneriler, Eğitim Bilimleri Anabilin Dalı uzman hocaları ile yeniden değerlendirilerek uygulanacak olan son şekli verilmiştir.

B. Verilerin Toplanması

Yaptığımız araştırmanın kuramsal boyutunun hazırlanması için araştırma konumuzla ilgili yerli ve yabancı kaynaklar taranmış ve özellikle konu uzmanlarının görüşlerinden büyük ölçüde yararlanılmaya çalışılmıştır.

Dil öğrenimi ve ikinci dil edinimi sadece yapılan ezber alıştırmalarındaki başarıdan ya da dil ile ilgili olayların aktarılmasından kaynaklanan bir olgu değildir. Esasında dil öğrenimi, hedef dilde başkalarıyla etkileşim içerisine girebilmek için elde edilen fırsatların sonucunda gerçekleşir. Bu yüzden seminer ve ezberden okuma, ikinci bir dil edinme çabasında olan sınıflarda en uygun dil öğrenme tarzı değildir. Öğretmenler, etkili konuşmalarda olduğu gibi daha zengin ve kolayca etkileşim sağlayabilecek etkili bir dil kullanma¹ ve sınıf içi ortak çalışmalara ağırlık verme çabasında olmalıdır².

Deci ve Ryan'a (1985) göre, eğitim ve öğretim etkinliklerinde çok büyük bir önem arz eden motivasyon, kapasite, otonmi ve benzerliklere bağlıdır. Motive edilen aktiviteler öğrenenler açısından beklentilere cevap verebilme değeri taşıdıkları için çekici etkinliklerdir. Bu tür etkinlikler öğrenenlere yeni ve önemli öğrenme fırsatları sunarlar.

Yapılan araştırmalar bireylerin yabancı dil öğrenmeleri farklılıklar arz etmektedir (Skehan, 1989). Örneğin bazı öğrenenler oldukça analitik (çözümlemeli) bir algılama özelliğine sahiptirler ve kelime ve cümleleri çözümleyerek ya da ayırarak algılarlar. Başka öğrenciler de bütünsel bir algılama özelliğine sahiptirler ve ayırmadan ve seçmeden bütünü kavramaya çalışırlar. Bazıları da görsel ve işitsel bir kavrama kapasitesine sahiptirler ve

bunlar da bu çerçevede algılama kolaylığına sahiptirler. Bu farklılıklar esasında öğrenme farklılıkları olarak ve daha genel bir manada da incelenebilirler.

Başarılı bir ikinci dil edinimi için aile ve aileden alınan sosyal destek oldukça önemlidir. Bazı eğitimciler ebeveynlerin ikinci bir dil edinme çabasında olan çocuklarına uygun bir ortam oluşması için eğer yeterlilikleri varsa evde hedef dilde konuşmalarının da önemli olduğunu söylemektedirler³.

Öğrenenlerin belirlenen dil edinme hedefleri; öğrendikleri dili nasıl kullanacaklarını, telaffuzlarının nasıl olacağını, konuşmalarının ne kadar önemli ve dil bilgisi yönünden doğru olacağı ve hedef dilde verilen iletileri anlamak için ne kadar enerji harcayacaklarını belirler. Böylece öğrenen neyi ne kadar ve ne tarzda öğreneceğini önceden bilir ve ona göre kendini duruma motive etmeye çalışır.

Hedefler akademik ve profesyonel başarı çerçevesinde İngilizce öğrenenler ve konuşabilenler dünyasının başarılı bir üyesi olma isteğini kamçulamalıdır⁴.

Daha önce ifade ettiğimiz anketimizin seçenekleri: “**Daima**”, “**Genellikle**”, “**Ara sıra**” ve “**Hiç**” şeklinde sıralanmıştır. Tercih edilen seçenekler belirtildiği gibi, %’lik oranlar şeklinde değerlendirilmiştir.

C. Verilerin Çözümü ve Yorumlanması

Seçilen hedef kitleye uyguladığımız anketlerden elde edilen veriler, tercih edilen seçeneklerin yüzdelik değerlerine göre yorumlanmıştır.

D. Problem

Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği Lisans Programının öğrenci görüşleri çerçevesinde amaca hizmet etme durumu nedir?

Sınıf içi eğitim ve öğretim etkinlikleri ve öğreticilerin öğretme çabaları öğrenciler tarafından nasıl değerlendirilmektedir?

Sınıf içi eğitim ve öğretim etkinlikleri öğrenciler tarafından nasıl değerlendirilmektedir?

E. Alt Problemler

Çalışmamız örgün öğretim programının etkililiğini sınavan betimsel bir araştırmadır.

Bu araştırma da, kesin ifadeli denenceler kurarak onları sınamaktansa, problemin alt problemleri olarak birtakım sorular sorma ve bu sorulara cevap arama yolu tercih edilmiştir.

Bu soruları şöyle sıralayabiliriz:

1. Öğrencilere kazandırılmak istenilen ve hedeflenen; İngiliz Dili ile ilgili gramer bilgilerinin kavranması, konuşma, okuma ve yazma

becerilerinin edinilmesi ve geliştirilmesi gibi davranışların edinilmesi için organize edilen öğretim ve öğrenme durumları yeterli midir?

2. Derslerin amaçları ile içerik (muhteva) arasında bağ var mıdır?

3. İçeriğin öğrencileri mesleğe hazırlama durumu nedir?

4. Ders araç ve gereçlerinin kullanımı mevcut amaçların gerçekleştirilmesi için yeterli midir?

5. Genel amaçlara ne ölçüde ulaşılmaktadır?

6. Programın uygulanması aşamasında ne gibi sorunlarla karşılaşmaktadır?

7. Lisans programında amaçların gerçekleşmesi ile ilgili olumsuzluklar var mıdır?

8. İngilizce Öğretmenliği Lisans programının hedefleri öğrencilerin beklenti ve hedefleri ile örtüşüyor mu?

9. Öğrencilerin yürütülen öğretim programı ile ilgili görüş ve kanaatleri nedir?

10. Öğrenciler hali hazırda yürütülen derslere ilave olarak başka hangi derslerin programa konulmasının, öğretim hedeflerine ulaşılması açısından faydalı olacağını düşünmektedirler?

11. Öğretim ve öğrenme süreçlerinde yer alan faaliyetlerin, öğretim programı ile ilgili hedeflerin gerçekleşmesine katkısı nedir?

BULGULAR VE YORUM

Tablo- 1: Öğrencilere İlişkin Kişisel Bilgiler

<i>Cinsiyetlerine Göre Öğrencilerin Dağılımı</i>		
	<i>Frekans (f)</i>	<i>Yüzde (%)</i>
Kız Öğr.	63	64
Erkek Öğr.	35	36

Açık öğretim İngilizce öğretmenliği lisans programı ile ilgili resmi kayıtlar üzerinde yapmış olduğumuz araştırma ve incelemeler sonucunda görüldüğü gibi, **2001- 2002** eğitim ve öğretim yılına ait Erzurum'da eğitim gören ve denek grubumuzun birinci sınıf öğrencilerinin % **64**'ü kız öğrencilerden ve % **36**'sı da erkek öğrencilerden oluşmuştur.

Tablo değerlerine bağlı olarak ortaya konulan veriler ışığında, kız öğrencilerin burada yürütülmekte olan İngilizce Öğretmenliği Lisans Programına karşı ilgilerinin daha yüksek olduğu ve yapılan üniversite seçme ve yerleştirme sınavlarında daha başarılı oldukları anlaşılmaktadır.

Ancak bu başarının daha fazla kız öğrencinin bu bölümleri tercih etmesinden mi yoksa gerçekten yapılan seçme ve yerleştirme sınavlarında daha gayretli olmalarından mı kaynaklandığı ayrıca araştırılabilir.

Tablo- 2: Öğrencilerin İngilizce Yazılmış Herhangi bir Yayını Takip Edip Edememe Durumlarını Gösteren Dağılım

<i>İngilizce Yazılmış Herhangi Bir Gazete Dergi ve Kitap Gibi Yayınlarından Birini Takip Edebiliyor musunuz?</i>		
Frekans (f)	Yüzde (%)	
Evet	60	61
Hayır	38	39

Yukarıdaki tablodan anlaşıldığı gibi İngilizce yazılmış herhangi bir gazete, dergi ve kitap gibi yayınlardan birini takip edebilme oranlarında, takip edebilenlerin lehine % 22'lik bir fark vardır.

Bu da öğrencilerin ders dışı destekleyici etkinlikleri açısından oldukça olumlu bir tavidir.

Ancak takip edemeyen % 39 oranında bir öğrenci grubunun olması eğitim ve öğretim açısından olumsuz ve düşündürücüdür.

Ders dışı destekleyici etkinliklerin özellikle yabancı dil öğretiminde oldukça önemli bir konuma sahip olduğu unutulmamalıdır.

Tablo- 3: Cevabınız Evet İse Hangi Yayınları Okuyorsunuz?

	<i>Gazete</i>	<i>Dergi</i>	<i>Kitap</i>	<i>Roman</i>	<i>Makale</i>	<i>Diğer</i>
Frekans	33	33	16	19	2	3
Yüzde	33.67	33.67	16.32	19.38	2.04	3.06

Burada yüzdeler toplamının 100 etmemesinin sebebi bir kişinin birden fazla seçeneği işaretleyebilmesidir.

Tabloda görüldüğü gibi, çoğunluk olarak gazete ve dergi gibi yayınlar takip edilmektedir.

Tablo-4: Öğrencilerin Yayınlanan Radyo ve Televizyon Yayınlarını İzleme Fırsatı Bulup Bulamamalarıyla İlgili Görüşlerinin Dağılımı

<i>İngilizce Yayınlanan Radyo ve Televizyon Yayınlarını İzleme Fırsatı Bulabiliyor musunuz?</i>		
	<i>Evet</i>	<i>Hayır</i>
Frekans	33	65
Yüzde	34	66

Yukarıdaki değerlere baktığımız zaman, İngilizce yayınlanan radyo ve televizyon yayınlarını izleme fırsatı bulabilme oranlarının, izleyemeyenler lehine % 32'lik bir fark bulunmaktadır.

Öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun İngiliz dilini öğrenme açısından oldukça önemli olan görsel ve işitsel yayınlardan yararlanamamaları ikinci bir yabancı dil edinimi başarısı açısından çok önemli bir noksanlık tır.

Tablo- 5: Cevabınız “Evet” ise Anlama Düzeyiniz Nedir?

	<i>Orta</i>	<i>İyidir</i>	<i>Çok İyidir</i>	<i>Zayıf</i>	<i>Çok zayıf</i>
Frekans	15	9	3	2	1
Yüzde	15.30	9.18	3.06	2.04	1.02

Tablodaki değerlere bakıldığı zaman, öğrencilerden anlama düzeyi orta olanların % 15 gibi en yüksek oranı, iyi düzeyde anlayanların ise % 9.18 düzeyinde olduğu anlaşılacaktır. Çok iyi düzeyde anlayanların da % 3.06 seviyesinde kaldığı görülmektedir. Bu üç seçeneği tercih edenlerin oranları toplamı olan % 27.24 büyük bir çoğunluğu teşkil ettiğinden durumun çok kötü olmadığı söylenebilir.

Tablo-6: Öğrencilerin İnternette Yararlanma Durumlarına İlişkin Görüşlerinin Dağılımı

<i>Alanınızla İlgili İnternette Yararlanabiliyor musunuz?</i>		
	<i>Evet</i>	<i>Hayır</i>
Frekans	54	44
Yüzde	55	45

Bilindiği gibi günümüzde internet ağından ve birtakım sitelerde İngiliz dili öğretimi ile ilgili yayınlar yapılmaktadır. Yapılan bu yayınlardan ve programlardan yararlanma oranlarında da oldukça büyük sorunlar olduğu anlaşılmaktadır. İnternet ten yararlanabilenler lehine % 10'luk bir fark olsa da, yararlanamayanların oranının da % 45 gibi diğeriyle hemen hemen eşit bir düzeyde olmasından bu hususta öğrencilerin sıkıntılarının olduğu anlaşılmaktadır.

Gerek örgün ve gerekse yaygın eğitim uygulamaları ile ilgili olarak oldukça etkin öğretim teknolojisi olan İnternet ağı kullanılarak dil öğretimi ile ilgili yeni bilgi kaynaklarına ulaşılması noktasında sıkıntılarının olması, hedeflenen başarıyı olumsuz yönde etkileyecektir. Bu bilgi kaynaklarına ulaşma araçlarından en önemlisinin İngiliz dili olduğu gerçeği göz ardı edilmemelidir.

Bu sonuçlardan hareketle üniversitelerimizin uluslar arası yaygın geçerliliği olan bir yabancı dil edinimi noktasında oldukça dezavantajlı olan diğer bölümlerinde yeni bilgi kaynaklarına ulaşılması noktasında daha derin sorunların olabileceğini düşünüyoruz.

Tablo-7: Öğrencilerin İngilizce Bir Metni Okuyup Anlama ve Genel İngilizce Bilgisi Düzeylerinin Ne Olduğuna İlişkin Görüşlerinin Dağılımı

<i>İngilizce Bir Metni Okuyup Anlama ve Genel İngilizce Bilgi Düzeyi Olarak Kendinizi Nasıl Değerlendiriyorsunuz?</i>				
	<i>Yeterli</i>	<i>Oldukça Yeterli</i>	<i>Yetersiz</i>	<i>Oldukça Yetersiz</i>
Frekans	36	3	47	12
Yüzde	36.75	3.06	47.95	12.24

İngilizce bir metni okuyup anlama ve genel İngilizce bilgi düzeyi olarak kendinizi nasıl değerlendiriyorsunuz? Sorusuna aldığımız cevaplar arasında yüzdelik değerler olarak şu farklılıklar göze çarpmaktadır:

Kendilerini yetersiz düzeyde olarak değerlendirenlerin oranı en büyük kitleyi oluşturmaktadır ve bu oran **% 47.95** tir ve en küçük değeri **% 3.06** ile oldukça yeterli düzeyde olanlar teşkil etmektedir. İkinci sırayı **% 36.73** ile yeterli düzeyde bilenlerin oranı almaktadır.

Kendilerini yetersiz ve oldukça yetersiz görenlerin yüzdelik oranlarının toplamı; **60.19** düzeyindedir. Bu oran oldukça yüksek bir oran olup, program değerlendirmesi ve geliştirilmesi çalışmalarında mutlaka göz önünde bulundurulacak uygun tedbirlerin alınması gerekir.

Tablo-8: Öğrencilerin Böyle Bir Eğitim Kurumunu Tercih Etmelerinin Nedenlerinin Verilen Seçeneklere Göre Dağılımı

<i>Sizi Böyle Bir Eğitim ve Öğretim Kurumunda Öğrenim Görmeye Teşvik Eden Sebepleri Önem Sırasına Göre Yazar mısınız? (1,2,3,...şeklinde yazabilirsiniz)</i>			
	<i>Öğretmen Olmak İçin</i>	<i>Çok İyi Derecede İngilizce Konuşmak ve Anlamayı Öğrenerek Özel Çalışma Alanlarında Daha Çok Para Kazanmak</i>	<i>Diğer</i>
1.Frekans	73	10	13
1.Yüzde	74	10	13
2.Frekans	14	37	23
2. Yüzde	14	38	23
3.Frekans	4	22	23
3.Yüzde	4	22	23

İngilizce öğretmeni yetiştiren lisans programını tercih etme sebeplerine bakıldığı zaman; **“öğretmen olmak için”** seçeneğini öğrencilerin **% 74**’ü birinci tercih sebebi, **% 14**’ü ikinci tercih sebepleri olduğunu belirtmişlerdir. **% 4**’ü ise üçüncü tercih sebebi olarak göstermiştir.

“Çok iyi derecede İngilizce konuşma ve anlamayı öğrenerek özel çalışma alanlarında daha çok para kazanmak” seçeneğini öğrencilerin **% 10**’u birinci tercih sebebi, **% 38**’i ikinci tercih sebebi ve **% 22**’si üçüncü tercih sebebi olarak göstermişlerdir.

“Diğer” yani başka birtakım sebeplerden dolayı bu seçimi yaptıklarını vurgulayan seçeneği, öğrencilerin % 13’ü birinci tercih sebebi, % 23’ü ikinci tercih sebebi ve % 23’ü üçüncü tercih sebebi olarak göstermektedir.

“Öğretmen olmak için” seçeneği en fazla tercih edilmiştir. Bunun sebeplerinden birisinin de yüz yüze yapılan ilk iki yıllık eğitimden sonra mezunların Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda yabancı dil derslerine ücret karşılığında girebilecek olmaları olabilir.

Tablo- 9:Öğrencilerin İngilizce öğretmenliği lisans programı ve içerik hakkındaki görüşleri

<i>Bu Sınıflarda Uygulanan Yazılı ve Sözlü Sınavlara İlave Olarak Derse Giren Öğretim Elemanları Tarafından En azından Sözlü Ya da Uygulamalı Sınav Yapılmasının Gereğine İnanıyor musunuz?</i>		
	<i>Evet</i>	<i>Hayır</i>
Frekans	74	24
Yüzde	76	24

Halen uygulanmakta olan sınav türlerine ilave olarak bizzat derse giren öğretim elemanı ve öğretmenler tarafından en azından sözlü yada uygulamalı sınavlar yapılmasının gerekli olduğunu öğrencilerin % 76’sı vurgulamakta, % 24’ü başka türlü sınavlara gerek olmadığına inanmaktadırlar. Öğrencilerin çoğunluğu uygulamalı ve sözlü sınavların yapılması gereğine inanmaktadırlar.

Gerçekten yabancı dil öğretiminde sadece yazılı sınavların dili öğrenme ve uygulama becerilerinin hepsini ölçebildiği söylenemez. Özellikle bu lisans programında sınavların merkezi olarak hazırlanıp değerlendirilmesinden dolayı öğretim elemanlarının etkinliği oldukça zayıf kalmaktadır.

Dolayısıyla derse giren öğretim elemanı ve öğretmenler tarafından mevcut sınavlara ilave olarak sözlü ve uygulamalı sınavların yapılmasının gereğinin ağırlıklı bir şekilde öğrenciler tarafından ortaya konulduğu görülmektedir.

Tablo-10:Uygulanan Sınav Türlerini Yeterli Bulup Bulmadıklarına İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Dağılımı

<i>Uygulanan Sınav Türlerini Yeterli Buluyor musunuz?</i>		
	<i>Evet</i>	<i>Hayır</i>
Frekans	31	67
Yüzde	32	68

Öğrencilerin % 32'si uygulanan sınav türü yada türlerini yeterli bulduklarını ifade etmektedirler. Aynı grubun % 68'i de uygulanan sınav türünün yetersiz olduğunu belirtmektedirler. Sınav türlerinin yetersiz olduğunu savunanlar lehine % 36'lık bir fark bulunmaktadır. Burada bir önceki tablo değerlerini teyit eder bir şekilde öğrenciler uygulanan sınav türlerinin yetersiz olduğu vurgulamaktadırlar.

Tablo- 11:Uygulanan Sınavların Öğrencilerin Gerçek Bilgilerini Ölçüp Ölçmediğine İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Dağılımı

<i>Uygulanan Sınav Türlerinin Gerçek Bilginizi Ölçtüğünü Düşünüyor musunuz?</i>		
	<i>Evet</i>	<i>Hayır</i>
Frekans	19	79
Yüzde	19	81

Uygulanan sınavların gerçek bilginizi ölçtüğünü düşünüyor musunuz? Sorusuna öğrencilerin % 19'u "evet" ve % 81'i "hayır" demişlerdir. Yani % 19 uygulanan sınavların gerçek bilgiyi ölçtüğünü savunurlarken, % 81'i de uygulanan sınav türlerinin gerçek bilgiyi ölçmediği kanaatini ifade etmişlerdir.

Bir anlamda diğer iki anket sorusunda vurgulanan durumların sağlaması olan buradaki anket sorusuna da öncekiler doğrultusunda cevaplar verilmiştir. Verilen cevap seçenekleri incelendiğinde, yeni sınav sistem ve uygulamalarına ihtiyaç olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo-12:Öğrencilerin Sınıf Öğrenci Sayılarını Yeterli Bulup Bulmadıklarına İlişkin Görüşlerinin Dağılımı

<i>Sınıf Öğrenci Sayılarını İdeal Buluyor musunuz?</i>		
	<i>Evet</i>	<i>Hayır</i>
Frekans	86	12
Yüzde	87.75	12.25

Yukarıdaki tablo değerlerinden anlaşılacağı gibi, öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun yani, % 87.75'inin sınıf mevcutlarının ideal olduğunu ifade ettikleri görülmektedir. Gerçekten de öğrencilerin ders gördükleri sınıflar yabancı dil öğretimi için müsait konumdadırlar.

Tablo- 13:Öğrencilerin Programı Oluşturan Derslerin Haftalık Ders Saatleri Açısından Ağırlıklarını Yeterli Bulup Bulamadıklarına İlişkin Görüşlerinin Dağılımı

	<i>Evet</i>	<i>Hayır</i>
Frekans	15	83
Yüzde	15.31	84.69

Öğrencilerin % 84.69'u programı oluşturan derslerin haftalık ders saatleri açısından ağırlıklarını yetersiz bulmaktadırlar.

Bu uygulama ile ilgili yönerge ve programı incelediğimizde, öğrencilerin, sınavlarının merkezi olarak yapıldığı ve geçer notun 70 gibi yüksek bir not olarak tespit edilmiş olmasına karşın, bu başarıyı yakalayabilecek düzeyde ders yoğunluğunun olmadığı söylenebilir.

Tablo- 14: Mevcut Lisans Programındaki Derslerin Öğretim elemanları Tarafından İlginç ve Çekici Hale Getirilip Getirilmediği İle ilgili Öğrencilerin Görüşleri

Dersler	Daima		Genellikle		Ara Sıra		Hiç	
	(f)	(%)	(f)	(%)	(f)	(%)	(f)	(%)
İng. Dil Bil.	14	14	16	16	29	30	39	40
Kon. Bec.	27	27.5	28	28.5	30	31	13	13
Okuma Bec.	26	26.5	26	26.5	28	28.5	18	18.5
Yazma Bec.	19	19	21	21	30	31	28	29

Yukarıdaki tablo verilerine baktığımız zaman; öğrencilerin “**mevcut lisans programındaki derslerin öğretim elemanı ve öğretmenler tarafından ilginç ve çekici hale getirilip getirilmediği**”ne ilişkin anket sorusuna, “**İng. dil bilgisi**” dersi için, % 14’ü “**daima**”, % 16’sı “**genellikle**”, % 30’u “**ara sıra**” ve % 40’ı da “**hiç**” seçeneklerini seçerek cevap vermişlerdir. Öğrencilerin % 40 gibi yüksek bir oranda “**hiç**” ve % 30 oranında “**ara sıra**” seçeneklerini seçmiş olmalarından, öğretim elemanı veya öğretmenin anket sorusunda vurgulanan davranış ile ilgili olarak başarısız olduğu iddia edilebilir.

“**Konuşma becerileri**” dersi için tablodaki frekansları incelediğimizde; öğrencilerin % 31’i “**ara sıra**”, % 28.5’i “**genellikle**”, % 27.5’i “**daima**” ve % 13’ü de “**hiç**” seçeneklerini tercih etmişlerdir. Öğrencilerin % 31’inin tercihlerinden hareketle öğretim elemanı veya öğretmenin programdaki dersleri çoğunlukla ilginç ve çekici hale getiremediğini anlıyoruz. Öğrencilerin % 28.5’inin tercihlerine bakarak da öğretim elemanı veya öğretmenin programdaki derslerini zaman zaman monoton bir tarzda işlediğini ve ilgi çekici ve cazip hale getiremediğini anlıyoruz. % 27.5’inin tercihlerinden de öğretim elemanı veya öğretmenin derslerini her zaman ilgi çekici ve cazip hale getirdiğini anlıyoruz. Öğretim elemanı veya öğretmenin derslerini hiç ilginç ve cazip hale getiremediğini düşünen öğrencilerin toplam içerisindeki oranı da % 13’ tür.

Bu seçeneğin daha az bir oranda seçilmiş olması dersi işleyen öğretim elemanı veya öğretmen için olumlu bir durum olarak algılanabilir. Diğer yandan öğretim elemanı veya öğretmen için olumlu sayılan ilk iki seçeneği

tercih edenlerin tercih oranları toplamının % 56 olması öğretim elemanı veya öğretmenin anket sorusunda vurgulanan davranış ile ilgili olarak kendi dersinde öğrenciler açısından sorunlu ve başarısız olduğu gibi bir izlenim vardır.

“Okuma becerileri” dersindeki durum da aşağı yukarı bir önceki dersin benzeridir. Burada da % 28.5’lik bir frekansla çoğunluk “ara sıra” seçeneğini seçmişler ve % 26.5’lik oranlarda da “daima” ve “genellikle” seçenekleri tercih edilmiştir. % 28.5’lik orandan hareketle derslerin çoğunlukla ilgi çekici ve cazip hale getirilemediğini, % 26.5’lik oranlara bakıldığında da genelde getirildiğini anlıyoruz.

“Hiç” seçeneğinin daha az ve % 18.5’lük bir oranda tercih edilmesini yine öğretim elemanı veya öğretmen için olumlu bir puan olarak değerlendirebiliriz. Tabii arzu edilen durum bu seçeneğin çok daha az veya hiç olmamasıdır. Yine de ilk iki seçeneği tercih edenlerin oranları toplamının % 53 olması öğretim elemanı veya öğretmenin öğrencilerin bakış açısı ile yeterli oldukları anlaşılıyor.

“Yazma becerileri” dersine baktığımız zaman biraz daha birbirlerine yakın bir dağılım görülmektedir. Çoğunluğun % 31’lik bir oranda “ara sıra” ve % 29’luk bir oranda da “hiç” seçeneklerini tercih etmelerinden ifade edilen dersin öğretim elemanı veya öğretmen tarafından pek verimli bir şekilde işlenmediğini ve ilgi çekici ve cazip hale getirilemediğini anlıyoruz. Gerçekten de öğretim elemanının anket sorusunda vurgulanan davranış ile ilgili olarak öğrencilerin beklentilerini tam karşılayamadıkları anlamına gelen son iki seçeneği tercih edenlerin oranları toplamı; % 60 düzeyindedir. Burada öğrencilerin beklentilerinin karşılanmaktan oldukça uzak olduğu gözlenmektedir.

Tablo- 15: Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerin Derslerdeki Muhtevanın Anlaşıp Anlaşılmadığının Ortaya Çıkarılması için Uğraşıp Uğraşmadıklarına İlişkin Öğrenci Görüşleri

Dersler	Daima		Genellikle		Ara Sıra		Hiç	
	(f)	(%)	(f)	(%)	(f)	(%)	(f)	(%)
İng. Dil Bil.	17	17.5	21	21.5	32	32	28	29
Kon. Bec.	20	20.4	47	48	18	18.3	13	13.2
Okuma Bec.	29	30	39	40	19	19	11	11
Yazma Bec.	22	22.4	32	33	24	24.4	20	20.2

Burada, “öğretim elemanı ve öğretmenlerin derslerdeki muhtevanın anlaşılıp anlaşılmadığını ortaya çıkarmak için uğraşıp uğraşmadıklarına ilişkin öğrenci görüşleri” çerçevesinde tablo değerlerini incelediğimizde, “İngilizce dil bilgisi” dersi için öğrencilerin % 32’si “ara

sıra” ve % 29’u **“hiç”** seçeneklerini tercih etmişlerdir. Bu iki seçenekteki yığılmadan öğretim elemanı veya öğretmenin derslerindeki muhtevanın anlaşılıp anlaşılmadığının ortaya çıkarılması noktasında başarısız olduğu söylenebilir. **“Daima”** ve **“genellikle”** seçeneklerinin daha az oranlarda tercih edilmesi de ifade ettiğimiz durumu desteklemektedir.

“Konuşma becerileri” dersi için ise yığılma % 48’lik bir oranla **“genellikle”** seçeneğinde görülmektedir. Öğretim elemanı ve öğretmenin anket sorusunda sorgulanan davranışla ilgili olarak oldukça başarılı olduğunu söyleyebiliriz. Çünkü % 20.4 oranında da **“daima”** seçeneği tercih edilmiş ve bu iki seçenekteki oranların toplamı, % 68.4 seviyesindedir. Diğer yandan, **“ara sıra”** seçeneği % 18.3 ve **“hiç”** seçeneği % 13.2 oranlarında tercih edilmişlerdir.

“Okuma becerileri” dersi için de öğretim elemanının oldukça başarılı olduğu görülmektedir. Çünkü öğrencilerin % 40’ı **“genellikle”** ve % 30’u da **“daima”** seçeneklerini seçmişlerdir. Öğretim elemanının **“okuma becerileri”** dersinde muhtevanın öğrenciler tarafından anlaşılıp anlaşılmadığını tam olarak ortaya çıkarma hususunda oldukça başarılı olduğu söylenebilir. Çünkü **“ara sıra”** seçeneği % 19’da ve **“hiç”** seçeneği de % 11’de kalmıştır.

“Yazma becerileri” dersi için ise genellikle birbirlerine yakın dağılımlar söz konusudur. % 33’lük bir oranda **“genellikle”**, seçeneği çoğunluktadır.

Bu kitleye göre öğretim elemanı çoğu zaman muhtevanın kavranıp kavranmadığını ortaya çıkarma noktasında yeterli olmadığı, % 22.4’lük bir oranla **“daima”** seçeneğinin seçilmiş olmasından bu noktada öğretim elemanının çok başarılı olduğu, % 24.4’lük bir oranda **“ara sıra”** seçeneğinin tercih edilmiş olmasından öğretim elemanının vurgulanan nokta da çoğunlukla başarısız olduğu ve % 20.2’lik bir oranda da öğretim elemanının yine aynı nokta da tamamen başarısız olduğu iddia edilmektedir. Genel itibariyle öğretim elemanı ve öğretmenlerin öğrencilerin beklentilerini karşılayamadıkları anlaşılıyor.

Tablo- 16: Öğretim Elemanı ve Öğretmenler Ders Konularını Anlatırken Olabildiğince Ayrıntılara Girip Girmediklerine İlişkin Öğrenci Değerlendirmeleri

<i>Dersler</i>	<i>Daima</i>		<i>Genellikle</i>		<i>Ara Sıra</i>		<i>Hiç</i>	
	<i>(f)</i>	<i>(%)</i>	<i>(f)</i>	<i>(%)</i>	<i>(f)</i>	<i>(%)</i>	<i>(f)</i>	<i>(%)</i>
İng. Dil Bil.	11	11	22	22	33	34	32	33
Kon. Bec.	16	16	28	29	37	38	17	17
Okuma Bec.	25	25.5	29	30	32	32.5	12	12
Yazma Bec.	24	24	26	27	28	29	20	20

Öğrenciler, “**öğretim elemanı ve öğretmenlerin ders konularını anlatırken olabildiğince ayrıntılara girip girmediklerine ilişkin**” görüşlerini; “**İngilizce dil bilgisi**” dersi için % 33 oranında “**hiç**” ve % 34 oranında da “**ara sıra**” seçeneklerini işaretleyerek ifade etmeye çalışmışlardır.

Bu iki seçeneği tercih edenlerin oranlarının toplamı; % 67 düzeyinde olduğundan bu dersi veren öğretim elemanının dersini anlatırken olabildiğince ayrıntılara girme hususunda başarısız olduğu iddia edilebilir. Diğer yandan da öğrencilerin % 11’i “**daima**” ve % 22’si de “**genellikle**” seçeneklerini seçmişlerdir. Bu iki seçeneği tercih edenlerin oranlarının toplamı % 33 seviyesinde kalmıştır.

“**Konuşma becerileri**” dersi için tablo değerlerini incelediğimizde, öğrencilerin % 38’i “**ara sıra**” seçeneğini ve % 17’si “**hiç**” seçeneğini seçtiklerini görürüz. Öğretim elemanı açısından olumsuzluk ifade eden bu iki seçeneği tercih edenlerin oranlarının toplamı; % 55 düzeyinde olup yarıdan fazla bir yığılımı ifade etmektedir.

Buradan hareketle öğretim elemanının anket sorusunda sorgulanan beceri konusunda yetersiz ve başarısız olduğu söylenebilir. Diğer yandan öğrencilerin % 16’sı “**daima**” ve % 29’u da “**genellikle**” seçeneklerini tercih etmişlerdir. Bu iki seçeneği seçenlerin oranlarının toplamı da % 45 düzeyindedir.

“**Okuma becerileri**” dersinde ise öğrenciler % 25.5’i “**daima**” ve % 30’u da “**genellikle**” seçeneklerini tercih etmişlerdir. Seçeneklerden bu ikisini tercih edenlerin oranlarının toplamı; % 55.5 düzeyindedir. Bu oran yarıdan fazlayı ifade ettiği için derse giren öğretim elemanının dersini anlatırken olabildiğince ayrıntılara girme hususunda azda olsa başarılı sayılabileceği söylenebilir.

Öğrencilerin % 32.5’i “**ara sıra**” ve % 12’si de “**hiç**” seçeneklerini tercih etmişlerdir. Bu iki seçeneği seçenlerin oranlarının toplamı da % 44.5’tir.

“**Yazma becerileri**” dersi için tablo değerlerini yorumladığımızda, öğrencilerin aşağı yukarı eşit bir şekilde dağılım gösterdikleri görülecektir. Burada % 24’ü “**daima**”, ve % 27’si “**genellikle**” seçeneklerini tercih etmişlerdir. Bu iki seçeneği tercih edenlerin oranları toplamı; % 51 ve “**ara sıra**” seçeneği % 29, “**hiç**” seçeneği % 20 oranlarında seçilmişlerdir.

Bu iki seçeneği tercih edenlerin oranlarının toplamı da; % 49 seviyesindedir. Burada % 2 puanlık bir farkın çok küçük olduğu ve öğretim elemanının öğrencilerin beklentilerini karşılayamadığı anlaşılmaktadır.

Tablo- 17: Öğrencilerin Öğretim Elemanı ve Öğretmenler Tarafından Anlatılan Derslerde Konulara İlişkin Sorulara Yeteri Kadar Cevap Alıp Alamadıklarına İlişkin Görüşlerinin Dağılımı

<i>Dersler</i>	<i>Daima</i>		<i>Genellikle</i>		<i>Ara Sıra</i>		<i>Hiç</i>	
	<i>(f)</i>	<i>(%)</i>	<i>(f)</i>	<i>(%)</i>	<i>(f)</i>	<i>(%)</i>	<i>(f)</i>	<i>(%)</i>
İng. Dil Bil.	23	23.5	29	30	24	24.4	22	22.4
Kon. Bec.	30	31	42	43	15	15	11	11
Okuma Bec.	39	40	25	26	20	20	14	14
Yazma Bec.	24	24.4	38	39	23	23.4	13	13.2

Öğrenciler; “**öğretim elemanı ve öğretmenler tarafından anlatılan derslerde konulara ilişkin sorulara yeteri kadar cevap alıp alamadıkları ile ilgili görüşlerini**” her bir ders için ve anket sorusundaki seçeneklerden kendilerince uygun olanları seçerek ifade etmeye çalışmışlardır. Bu maksatla “**İngilizce dil bilgisi dersi**” için öğrencilerin % 23.5’i “**daima**”, % 30’u “**genellikle**” ve % 24.4’ü “**ara sıra**”, % 22.4’ü “**hiç**” seçeneklerini tercih etmişlerdir. İlk iki seçeneği tercih edenlerin oranlarının toplamı; % 53.5 düzeyinde ve diğer iki seçeneği tercih edenlerin oranları toplamı olan; % 46.8’den % 6.7 daha fazla olduğundan öğretim elemanının bu derste başarılı olduğu söylenebilir. Ancak diğer seçenekleri tercih edenlerin oranları toplamının % 46.8 düzeyinde olmasının oldukça anlamlı olduğu ve önemli birtakım sorunların varlığını ifade etmektedir.

“**Konuşma becerileri dersi**” için öğrencilerin % 31’i “**daima**”, % 43’ü “**genellikle**” ve % 15’i “**ara sıra**”, % 11’i “**hiç**” seçeneklerini seçmişlerdir. Burada da ilk iki seçeneği seçenlerin oranları toplamı; % 74 seviyesinde olduğundan bu ders için ve anket sorusunda sorgulanan beceri ile ilgili olarak öğretim elemanının oldukça başarılı olduğu iddia edilebilir. Geriye kalan seçeneklerin oranları toplamı da % 26’dır.

“**Okuma becerileri dersi**” için öğrencilerin % 40’ı “**daima**”, % 26’sı “**genellikle**” ve % 20’si “**ara sıra**”, % 14’ü de “**hiç**” seçeneklerini tercih etmişlerdir. Yine ilk iki seçeneği tercih edenlerin oranları toplamı; % 66 olduğundan ve bu seçeneklerin öğretim elemanı açısından olumlu sayılan seçenekler olduğundan öğretim elemanının anket sorusunda sorgulanan beceri konusunda başarılı olduğu iddia edilebilir. Öğretim elemanı için olumsuzluk ifade eden diğer iki seçeneği tercih edenlerin oranları toplamı da % 34 seviyesinde kalmıştır.

“**Yazma becerileri dersi**” dersi ile ilgili olarak öğrencilerin % 24.4’ü “**daima**”, % 39’u “**genellikle**” ve “ 23.4’ü “**ara sıra**”, % 13.2’si “**hiç**” sıklarını seçmişlerdir. Sıkların ilk ikisini tercih edenlerin oranları toplamı; % 63.4 seviyesindedir. Bu sonuçtan hareketle öğretim elemanının anket sorusunda sorgulanan beceri ile ilgili olarak başarılı sayılabileceği iddia

edilebilir. Son iki seçeneği tercih edenlerin oranları toplamı da % 36.6 düzeyinde kalmıştır. Bu oranında üzerinde durulması gereken bir oran olduğu unutulmamalıdır.

Tablo- 18: Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerin Ders Konularını Öğrencilerin Seviyelerine Uygun Bir Tarzda Anlatıp Anlatmadıklarına İlişkin Öğrenci Görüşleri

Dersler	Daima		Genellikle		Ara Sıra		Hiç	
	(f)	(%)	(f)	(%)	(f)	(%)	(f)	(%)
İng. Dil Bil.	26	27	31	32	17	17	24	24
Kon. Bec.	28	29	46	47	19	19	5	5
Okuma Bec.	29	30	41	42	17	17	11	11
Yazma Bec.	26	27	42	43	18	18	12	12

Öğrencilerin, “öğretim elemanı ve öğretmenlerin ders konularını öğrencilerin seviyelerine uygun bir tarzda anlatıp anlatmadıklarına ilişkin görüşleri” her bir ders için ayrı ayrı olarak yukarıda ki tablo değerleri şeklinde ortaya konulmuştur.

Öğrenciler “İngilizce dil bilgisi dersi” için % 27 oranında “daima”, % 32 oranında “genellikle” ve % 17 oranında “ara sıra”, % 24 oranında da “hiç” seçeneklerini tercih etmişlerdir. Öğretim elemanı adına sorgulanan davranış ile ilgili olarak olumlu sayılan ilk iki seçeneğin tercih edilme oranları toplamı % 59 düzeyindedir. Öğretim elemanı adına olumsuz sayılan seçeneklerin tercih edilme oranları toplamı da % 41’dir. Oranlar bir birlerine yakın olmakla beraber, % 18’lik ilk iki seçenek lehine olan fazlalıktan dolayı öğretim elemanının vurgulanan beceriyle ilgili olarak öğrencilerin beklentilerinin asgari düzeyde karşılandığı ancak önemli sorunların olduğu anlaşılıyor.

“Konuşma becerileri dersi” ile ilgili olarak öğrenciler, % 29 oranında “daima”, % 47 oranında “genellikle” ve % 19 oranında “ara sıra”, % 5 oranında da “hiç” şıklarını tercih etmişlerdir. Yapılan öğrenci tercihlerinden hareketle ve ilk iki seçenekteki % 76 oranındaki yığılmadan dolayı, öğretim elemanının anket sorusunda sorgulanan davranış ile ilgili olarak oldukça öğrenciler tarafından olumlu algılandığı gözleniyor.

“Okuma becerileri dersi” için öğrenciler, % 30 oranında “daima”, % 42 oranında “genellikle” ve % 17 oranında “ara sıra”, % 11 oranında da “hiç” seçeneklerini tercih etmişlerdir. İlk iki seçenekteki % 72’li bir yığılmadan dolayı öğretim elemanının sorgulanan davranış ile ilgili olarak öğrenciler tarafından yeterli bulunduğu belirtiliyor.

“Yazma becerileri dersi” için öğrenciler, % 27 oranında “daima”, % 43 oranında “genellikle” ve % 18 oranında “ara sıra”, % 12 oranında da “hiç” seçeneklerini tercih etmişlerdir. Öğretim elemanı adına olumlu sayılan

ilk iki seçeneğin tercih oranları toplamı % 70 olduğundan öğretim elemanının vurgulanan davranış konusunda öğrencilere göre oldukça yeterli olduğu sonucu çıkıyor.

Tablo- 19: Öğrenme Seviyesini Yükseltmek ve Kolaylaştırmak için Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerin Sundukları Örneklerin Öğrencileri Tatmin Edecek Düzeyde Olup Olmadığı ile ilgili Öğrenci Görüşler

<i>Dersler</i>	<i>Daima</i>		<i>Genellikle</i>		<i>Ara Sıra</i>		<i>Hiç</i>	
	<i>(f)</i>	<i>(%)</i>	<i>(f)</i>	<i>(%)</i>	<i>(f)</i>	<i>(%)</i>	<i>(f)</i>	<i>(%)</i>
İng. Dil Bil.	12	12	22	22	30	31	34	35
Kon. Bec.	19	19.2	37	38	22	22.4	20	20.4
Okuma Bec.	23	23	28	29	30	31	17	17
Yazma Bec.	15	15	30	31	30	31	23	23

Öğrencilerin “**öğrenme seviyesini yükseltmek ve kolaylaştırmak için öğretim elemanı ve öğretmenlerin sundukları örneklerin öğrencileri tatmin edecek düzeyde olup olmadığı ile ilgili**” görüş, kanaat ve gözlemleri yukarıdaki tablo değerleri şeklinde belirlenmiştir. Belirlenen tablo değerleri doğrultusunda, “**İngilizce dil bilgisi dersi**” için, öğrencilerin % 12’si “**daima**”, % 22’si “**genellikle**” ve % 31’i “**ara sıra**”, % 35’i “**hiç**” şıklarını seçmişlerdir. Öğretim elemanı adına olumsuzluk ifade eden son iki seçeneği tercih edenlerin oranları toplamı % 66 düzeyinde olduğundan öğretim elemanının anket sorusunda sorgulanan davranış hususunda oldukça başarısız olduğu iddia edilebilir.

“**Konuşma becerileri dersi**” ile ilgili olarak öğrenciler; % 19.2 oranında “**daima**”, % 38 oranında “**genellikle**” ve % 22.4 oranında “**ara sıra**”, % 20.4 oranında da “**hiç**” seçeneklerini tercih etmişlerdir. İlk iki seçeneği tercih edenlerin oranları toplamı, % 57.2 ve son iki seçeneği tercih edenlerin oranları toplamı da % 42.8’dir. Buradaki oranlar bir birlerine yakın olmakla beraber ilk iki seçeneğin oranları toplamı % 14.4 daha fazla olduğundan öğretim elemanının öğrencilerin beklentilerin karşılanması noktasında olumlu bir tavır içerisinde olduğu söylenebilir. Ancak olumsuzluğu ifade eden diğer iki seçeneği tercih edenlerin oranları toplamı da oldukça yüksek olduğundan öğretim elemanı adına anket sorusunda sorgulanan davranış ile ilgili olarak önemli sıkıntıların olduğu da gözden kaçmamaktadır.

“**Okuma becerileri dersi**” ile ilgili olarak öğrencilerin % 23’ü “**daima**”, % 29’u “**genellikle**” ve % 31’i “**ara sıra**”, % 17’si “**hiç**” seçeneklerini tercih etmişlerdir. Bu dersle ilgili olarak öğrencilerin anket sorusunda sorgulanan davranış ile ilgili yaptıkları tercih oranları arasında hemen hemen denk bir dağılım söz konusudur. Her ne kadar ilk iki seçeneğin

oranları toplamı % 52 ise de, aradaki farkın fazla anlamlı olmadığı ve nötr olan bu durumda öğretim elemanının vurgulanan davranış ile ilgili olarak çok duyarlı olduğu söylenemez.

“Yazma becerileri dersi” için öğrenciler % 15 oranında “daima”, % 31 oranında “genellikle” ve % 31 oranında “ara sıra”, % 23 oranında da “hiç” seçeneklerini tercih etmişlerdir. Burada da ilk iki ve son iki seçenekler arasında oran olarak birbirlerine yakınlık söz konusudur. Üstelik son iki seçeneği tercih edenlerin oranları toplamı genel toplamın yarısından daha fazla olduğundan öğretim elemanının vurgulanan davranış ile ilgili olarak öğrenciler açısından yetersiz olduğu düşünülebilir.

Tablo- 20: Öğretim Elemanı ve Öğretmenler Tarafından Öğrencilere Derslerde Yeteri Kadar Düşünme Fırsatı Verilip Verilmediği İle İlgili Öğrenci Değerlendirmeleri

Dersler	Daima		Genellikle		Ara Sıra		Hiç	
	(f)	(%)	(f)	(%)	(f)	(%)	(f)	(%)
İng. Dil Bil.	21	21.4	43	44	24	24.4	10	10.2
Kon. Bec.	28	29	43	44	18	18	9	9
Okuma Bec.	33	33	45	45	16	16	6	6
Yazma Bec.	24	24.4	51	52	17	17.3	6	6.3

Öğrenciler, “öğretim elemanı ve öğretmenler tarafından öğrencilere derslerde yeteri kadar düşünme fırsatı verilip verilmediği ile ilgili kanaat, gözlem ve değerlendirmelerini” yukarıdaki tablo değerleri şeklinde ortaya koymuşlardır. Bu veriler ışığında, öğrenciler; “İngilizce dil bilgisi dersi” ile ilgili olarak, % 21.4 oranında “daima”, % 44 oranında “genellikle” ve % 24.4 oranında “ara sıra”, % 10.2 oranında da “hiç” şıklarını tercih etmişlerdir. Öğretim elemanının başarılı olduğunu ifade eden ilk iki seçeneği tercih edenlerin oranları toplamı % 65.4 düzeyinde ve diğer seçenekleri tercih edenlerin oranları toplamı da % 34.6 olduğundan öğretim elemanının anket sorusunda vurgulanan davranış ile ilgili olarak öğrenciler açısından gerekli yeterliliklere sahip olduğu söylenebilir.

Öğrenciler, “konuşma becerileri dersi” ile ilgili olarak da % 29 oranında “daima”, % 44 oranında “genellikle”, % 18 oranında “ara sıra” ve % 9 oranında da “hiç” şıklarını tercih etmişlerdir. Öğretim elemanının başarısını ifade eden ilk iki seçeneği tercih edenlerin oranları toplamı % 73 seviyesinde olduğundan öğretim elemanının vurgulanan davranış konusunda beklenen yeterliliklere sahip olduğu düşünülebilir. Diğer iki seçeneği tercih edenlerin oranları toplamı da % 27 düzeyinde kalmıştır.

Öğrenciler “okuma becerileri dersi” ile ilgili olarak, % 33 oranında “daima”, % 45 oranında “genellikle” ve % 16 oranında “ara sıra”, % 6

oranında da “hiç” seçeneklerini seçmişlerdir. Bu temayüllerden hareketle ve ilk iki seçeneği tercih edenlerin oranları toplamı olan; % 78’den hareketle öğretim elemanının sorgulanan davranış ile ilgili olarak yeterliliklerinden bahsedilebilir.

Öğrenciler, “yazma becerileri dersi” için de, % 24.4 oranında “daima”, % 52 oranında “genellikle”, % 17.3 oranında “ara sıra”, ve % 6.3 oranında da “hiç” seçeneklerini tercih etmişlerdir. Buradaki seçeneklerden hareketle ve ilk iki seçeneği tercih edenlerin oranları toplamı olan % 76.4’ten hareketle öğretim elemanının anket sorusunda vurgulanan davranış ile ilgili olarak başarılı olduğu iddia edilebilir. Öğretim elemanının öğrenciler açısından yetersizliğini ifade eden diğer iki seçeneği tercih edenlerin oranları toplamı da % 23.3 düzeyindedir.

Tablo-21: Konuların Anlaşılmaması Durumunda Tekrar Edilip Edilmediği veya Hatırlatıcı Yardımcı Uyarıcıların Verilip Verilmediği İle İlgili Öğrenci Görüşlerinin Dağılımı

Dersler	Daima		Genellikle		Ara Sıra		Hiç	
	(f)	(%)	(f)	(%)	(f)	(%)	(f)	(%)
İng. Dil Bil.	38	39	20	20.4	19	19.2	21	21.4
Kon. Bec.	34	35	31	32	18	18	15	15
Okuma Bec.	40	41	27	28	17	17	14	14
Yazma Bec.	41	42	27	28	14	14	16	16

Öğrenciler “konuların anlaşılması durumunda tekrar edilip edilmediği veya hatırlatıcı yardımcı uyarıcıların verilip verilmediği ile ilgili görüş, kanaat ve yorumlarını” yukarıdaki tablo değerleri doğrultusunda ortaya koymuşlardır.

“İngilizce dil bilgisi dersi” ile ilgili olarak öğrenciler, % 39 oranında “daima”, % 20.4 oranında “genellikle”, % 19.2 oranında “ara sıra” ve % 21.4 oranında “hiç” seçeneklerini tercih etmişlerdir. Öğretim elemanı adına başarıyı ifade eden ilk iki seçeneği tercih edenlerin oranları toplamı; % 59.4 ve başarısızlığı ifade eden diğer iki seçeneği tercih edenlerin oranları toplamı % 40.6 seviyelerinde olmuştur. Burada öğretim elemanının öğrencilere göre beklentileri asgari düzeyde karşılamakta olduğu düşünülebilir. Ancak diğer tercih oranlarının toplamının da göz ardı edilemeyecek kadar yüksek olduğu unutulmamalıdır.

“Konuşma becerileri dersi” ile ilgili olarak öğrenciler, % 35 oranında “daima”, % 32 oranında “genellikle”, % 18 oranında “ara sıra” ve % 15 oranında “hiç” seçeneklerini tercih etmişlerdir. Öğretim elemanı veya öğretmenin başarılı olduğunu ifade eden ilk iki seçeneği tercih edenlerin oranları toplamı, % 67 düzeyinde olduğundan öğretim elemanı veya öğretmenin anket sorusunda sorgulanan davranış ile ilgili olarak gerekli

yeterliliklere sahip olduğu düşünülebilir. Yetersizliği ifade eden diğer iki seçeneği tercih edenlerin oranları toplamı da % 33 düzeyinde olmuştur. Program değerlendirme ve geliştirme çalışmalarında bu oranda dikkate alınabilir.

Öğrenciler, “okuma becerileri dersi” için, % 41 oranında “daima”, % 28 oranında “genellikle” ve % 17 oranında “ara sıra”, % 14 oranında “hiç” şıklarını tercih etmişlerdir. Burada da ilk iki seçeneği tercih edenlerin tercih oranları toplamı; % 69 seviyesinde olduğundan öğretim elemanının anket sorusunda vurgulanan davranışla ilgili olarak başarılı olduğu iddia edilebilir. Diğer iki seçeneği tercih edenlerin tercih oranları toplamı da % 31 seviyesindedir.

“Yazma becerileri dersi” ile ilgili olarak ta öğrenciler, % 42 oranında “daima”, % 28 oranında “genellikle”, % 14 oranında “ara sıra” ve % 16 oranında “hiç” şıklarını tercih etmişlerdir. Burada da ilk iki seçeneği tercih edenlerin tercih oranları toplamı % 70 seviyesine ulaştığından öğretim elemanının anket sorusunda sorgulanan davranış ile ilgili olarak oldukça gayretli olduğu iddia edilebilir.

Tablo-22: Derslerde Seçilen ve Verilen Bilgilerin Öğrencileri Amaçlarına Ulaştıran Ulaştıramayacağı İle İlgili Öğrenci Değerlendirmeleri

Dersler	Daima		Genellikle		Ara Sıra		Hiç	
	(f)	(%)	(f)	(%)	(f)	(%)	(f)	(%)
İng. Dil Bil.	15	15	22	22.4	23	23.4	38	39
Kon. Bec.	23	23	25	26	29	30	21	21
Okuma Bec.	24	24	29	30	19	19	26	27
Yazma Bec.	15	15	27	28	32	33	24	24

Öğrenciler, “derslerde seçilen ve verilen bilgilerin kendilerini belirlenen hedeflere ve amaçlarına ulaştırıp ulaştıramayacağı ile ilgili görüş, kanaat ve yorumlarını” yukarıdaki tablo değerleri şeklinde ortaya koymuşlardır. Bu tablo değerleri çerçevesinde öğrenciler “İngilizce dil bilgisi dersi” ile ilgili olarak, % 15 oranında “daima”, % 22.4 oranında “genellikle”, % 23.4 oranında “ara sıra” ve % 39 oranında da “hiç” seçeneklerini tercih etmişlerdir. Son iki seçeneği tercih edenlerin tercih oranları toplamı % 62.4 düzeyinde olduğundan, öğretim elemanı anket sorusunda sorgulanan davranışla ilgili olarak kendi dersinde oldukça başarısız olduğu söylenebilir. Diğer seçenekleri tercih edenlerin yüzdelik oran olarak toplamı da % 37.4 seviyesinde kalmıştır.

Deney grubu öğrencileri, “konuşma becerileri dersi” için % 23 oranında “daima”, % 26 oranında “genellikle”, % 30 oranında “ara sıra” ve % 21 oranında da “hiç” seçeneklerini tercih etmişlerdir. Burada ilk iki seçeneği tercih edenlerin tercih oranları toplamı % 49 ve son iki seçeneği

tercih edenlerin oranları toplamı da % 51 düzeyindedir. Başarısızlığı ifade eden son iki seçeneğin toplam tercih oranlarının % 51 olmasından dolayı öğretim elemanının anket sorusunda sorgulanan davranış ile ilgili olarak kendi dersi için geliştirmesi gereken noktalarının olduğu söylenebilir.

Öğrenciler, “okuma becerileri dersi” için % 24 oranında “daima”, % 30 oranında “genellikle”, % 19 oranında “ara sıra” ve % 27 oranında da “hiç” seçeneklerini tercih etmişlerdir. İlk iki seçeneği tercih edenlerin tercih oranları toplamı % 54 ve diğer iki seçeneği tercih edenlerin tercih oranları toplamı da % 46 seviyesindedir. Burada öğretim elemanının başarılı olduğu lehine % 8’lik bir fark olmakla beraber, öğretim elemanının başarısızlığını ifade eden diğer iki seçeneği tercih edenlerin oranları toplamının da % 46 gibi önemli bir rakam olmasından dolayı öğretim elemanının anket sorusunda vurgulanan davranış ile ilgili olarak öğrenciler açısından yeterli olduğu söylenemez.

“Yazma becerileri dersi” için öğrenciler, % 15 oranında “daima”, % 28 oranında “genellikle” ve % 33 oranında “ara sıra”, % 24 oranında da “hiç” seçeneklerini tercih etmişlerdir. Son iki seçeneği tercih edenlerin tercih oranları toplamı, % 57 olmasından dolayı öğretim elemanının anket sorusunda vurgulanan davranış ile ilgili olarak yeterli ve deneyimsiz olduğu düşünülebilir.

Tablo-23: “Öğrenciler Başarı Seviyesi Olarak Düşük Bir Performans Gösterdiklerinde Başarabilecekleri Yönünde Öğretmen Ve Öğretim Elemanları Tarafından Daha Fazla Çalışma Ve Kavramaya Motive Olabilmeleri İçin Cesaretlendirilerek Daha İyisini Başarmaya Teşvik Edilip Edilmedikleri İle İlgili Kanaat Gözlem Ve Görüşlerinin Dağılımı”

Dersler	Daima		Genellikle		Ara Sıra		Hiç	
	(f)	(%)	(f)	(%)	(f)	(%)	(f)	(%)
İng. Dil Bil.	16	16.3	23	23.4	17	17.3	42	43
Kon. Bec.	20	20	26	26.5	25	25.5	27	28
Okuma Bec.	16	16	28	29	22	22	32	33
Yazma Bec.	12	12	31	32	19	19	36	37

“Öğrenciler başarı seviyesi olarak düşük bir performans gösterdiklerinde, başarabilecekleri yönünde, öğretmen ve öğretim elemanları tarafından, daha fazla çalışma ve kavramaya motive olabilmeleri için, cesaretlendirilerek daha iyisini başarmaya teşvik edilmedikleri ile ilgili kanaat, gözlem ve görüşlerini” yukarıdaki tablo değerleri doğrultusunda ortaya koymuşlardır. Bu çerçevede öğrenciler, “İngilizce dil bilgisi dersi” için, % 16.3 oranında “daima”, % 23.4 oranında “genellikle”, % 17.3 oranında “ara sıra” ve % 43 oranında “hiç” seçeneklerini seçmişlerdir. Öğretim elemanının başarısızlığını ifade eden son

iki seçeneği tercih edenlerin tercih oranları toplamının % 60.3 olmasından dolayı öğretim elemanının anket sorusunda vurgulanan davranış ile ilgili olarak öğrencilerin değerlendirmelerine göre tamamen yetersiz olduğu anlaşılıyor.

“Konuşma becerileri dersi” ile ilgili olarak öğrenciler, % 20 oranında “daima”, % 26.5 oranında “genellikle”, % 25.5 oranında “ara sıra” ve % 28 oranında “hiç” seçeneklerini tercih etmişlerdir. Burada da son iki seçeneği tercih edenlerin tercih oranları toplamı; % 53.5 olduğundan öğretim elemanının aynı şekilde anket sorusunda sorgulanan davranış ile ilgili olarak donanımlı olmadığı anlaşılıyor.

“Okuma becerileri dersi” ile ilgili olarak öğrenciler, % 16 oranında “daima”, % 29 oranında “genellikle”, % 22 oranında “ara sıra” ve % 33 oranında da “hiç” seçeneklerini tercih etmişlerdir. Son iki seçeneği tercih edenlerin tercih oranları toplamı; % 55 düzeyinde olduğundan öğretim elemanının anket sorusunda sorgulanan davranış ile ilgili olarak öğrenciler açısından yeterli davranışları gösteremediği anlaşılıyor.

“Yazma becerileri dersi” için öğrenciler, % 12 oranında “daima”, % 32 oranında “genellikle”, % 19 oranında “ara sıra” ve % 37 oranında “hiç” seçeneklerini tercih etmişlerdir. Yine aynı şekilde son iki seçeneği tercih edenlerin tercih oranları toplamı; % 56 seviyesinde olduğundan öğretim elemanının anket sorusu ile irdelenen davranış ile ilgili olarak yeterli olmadığı iddia edilebilir.

Tablo- 24: Öğrencilerin Sınavlarda Derslerin Tüm Konularını Kapsayacak Türde Soru Sorulmasının Kendilerini Zora Soktuğunu Düşünüp Düşünmedikleri Konusundaki Değerlendirmeleri İle İlgili Dağılım

Dersler	Daima		Genellikle		Ara Sıra		Hiç	
	(f)	(%)	(f)	(%)	(f)	(%)	(f)	(%)
İng. Dil Bil.	21	21	28	29	27	28	22	22
Kon. Bec.	14	14	31	32	29	30	24	24
Okuma Bec.	21	21.2	29	30	24	24.4	24	24.4
Yazma Bec.	33	34	22	22.4	24	24.4	19	19.2

“Öğrenciler sınavlarda derslerin tüm konularını kapsayacak türde soru sorulmasının kendilerini zora soktuğunu düşünüp düşünmedikleri konusundaki değerlendirmeleri ile ilgili görüş, kanaat ve gözlemlerini” yukarıdaki tabloda ortaya konulmuştur. Bu çerçevede öğrenciler, “İngilizce dil bilgisi dersi” için % 21 oranında “daima”, % 29 oranında “genellikle”, % 28 oranında “ara sıra” ve % 22 oranında da “hiç” seçeneklerini tercih etmişlerdir. Burada ilk iki seçenekle son iki seçeneği tercih edenlerin oranları arasında tam bir denklik olduğundan öğrencilerin yarısının sınavlarda

derslerin tüm konularını kapsayacak şekilde sorular sorulmasının kendilerini zora soktuğunu ve yarısının da sokmadığını ifade ettikleri gözlenmektedir. Bu duruma bağlı olarak öğrenciler arasında motivasyon, hazır bulunuşluk ve giriş davranışlarında önemli dengesizliklerinin olduğu söylenebilir.

“Konuşma becerileri dersi” için öğrenciler, % 14 oranında “daima”, % 31 oranında “genellikle” ve % 29 oranında “ara sıra”, % 24 oranında da “hiç” seçeneklerini seçmişlerdir. Son iki seçeneği tercih eden öğrencilerin tercih oranları toplamı % 53 olduğundan, yarıdan biraz fazlayı oluşturmaktadır. Burada da öğrencilerin yarıdan biraz fazlasının sınavlarda derslerin tüm konularını kapsayacak şekilde sorular sorulmasının kendilerini zora soktuğunu düşündükleri, yarıya yakın bir oranı da zora soktuğunu düşünmekleri iddia edilebilir.

“Okuma becerileri dersi” için öğrenciler, % 21.2 oranında “daima”, % 30 oranında “genellikle”, % 24.4 oranında “ara sıra” ve % 24.4 oranında “hiç” seçeneklerini tercih etmişlerdir. İlk iki seçeneği tercih edenlerin tercih oranları toplamı, % 51.2 olduğundan, aksini iddia edenlerle hemen hemen denk bir dağılım söz konusudur. Öğrencilerin yarısının bu ders için, sınavlarda derslerin tüm konularını kapsayacak şekilde sorular sorulmasının kendilerini zora soktuğunu düşündükleri ve diğer yarısının da bu durumun kendilerini zora sokmadığını anlıyoruz. Yukarıda olduğu gibi öğrenciler arasında önemli dengesizliklerin olduğu anlaşılıyor.

“Yazma becerileri dersi” için öğrenciler, % 34 oranında “daima”, % 22.4 oranında “genellikle”, % 24.4 oranında “ara sıra” ve % 19.2 oranında “hiç” seçeneklerini tercih etmişlerdir. İlk iki seçeneği seçenlerin oranları toplamı % 56.4 olduğu için öğrencilerin çok baskın olmamakla beraber yarıdan biraz fazlasının, sınavlarda derslerin tüm konularını kapsayacak şekilde sorular sorulmasının kendilerini zora soktuğunu düşündükleri iddia edilebilir. Öğrencilerin çoğunluğunun bu derste gerekli gayreti göstermedikleri söylenemez.

Tablo-25: Öğrencilerin, Derslerde Muhtevanın Özelliğine Göre Farklı Yöntemlerin Uygulanmasının Öğrenme Etkinliklerindeki Verimi Artırdığını Düşünüp Düşünmedikleri Hakkındaki Değerlendirmeleri İle İlgili Dağılım

Dersler	Daima		Genellikle		Ara Sıra		Hiç	
	(f)	(%)	(f)	(%)	(f)	(%)	(f)	(%)
İng. Dil Bil.	8	8.5	15	15.5	28	29	47	47
Kon. Bec.	12	12	12	12	32	33	42	43
Okuma Bec.	8	8	17	17	35	36	38	39
Yazma Bec.	13	13	18	18	31	32	36	37

Öğrenciler “derslerde muhtevanın özelliğine göre farklı

yöntemlerin uygulanmasının öğrenme etkinliklerindeki verimi artırdığını düşünüp düşünmedikleri hakkındaki görüş, kanaat ve gözlemlerini” yukarıdaki tablo değerleri doğrultusunda ortaya koymuşlardır. Buna göre öğrenciler, “İngilizce dil bilgisi dersi” için, % 8.5 oranında “daima”, % 15.5 oranında “genellikle”, % 29 oranında “ara sıra” ve % 47 oranında da “hiç” seçeneklerini tercih etmişlerdir. Son iki seçeneği tercih edenlerin tercih oranları toplamının; % 76 olduğundan, öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun derslerde muhtevanın özelliğine göre farklı yöntemlerin uygulanmasının öğrenme etkinliklerindeki verimi artırdığını düşünmedikleri iddia edilebilir.

“Konuşma becerileri dersi” için öğrenciler, % 12 oranında “daima”, % 12 oranında “genellikle”, % 33 oranında “ara sıra” ve % 43 oranında “hiç” seçeneklerini tercih etmişlerdir. Burada da son iki seçeneği tercih edenlerin tercih oranları toplamının % 76 olduğundan öğrenciler, derslerde muhtevanın özelliğine göre farklı yöntemlerin uygulanmasının öğrenme etkinliklerinde verimi artırdığını düşünmedikleri anlaşılıyor.

“Okuma becerileri dersi” için öğrenciler, % 8 oranında “daima”, % 17 oranında “genellikle”, % 36 oranında “ara sıra” ve % 39 oranında da “hiç” seçeneklerini tercih etmişlerdir. Son iki seçeneği tercih edenlerin tercih oranları toplamı; % 75 olduğundan, öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun derslerde muhtevanın özelliğine göre farklı yöntemlerin uygulanmasının öğrenme etkinliklerindeki verimi artırdığını düşünmedikleri söylenebilir.

“Yazma becerileri dersi” için öğrenciler, % 13 oranında “daima”, % 18 oranında “genellikle”, % 32 oranında “ara sıra” ve % 37 oranında “hiç” seçeneklerini seçmişlerdir. Burada da son iki seçeneği tercih edenlerin tercih oranları toplamının % 69 olmasından, öğrencilerin; derslerde muhtevanın özelliğine göre farklı yöntemlerin uygulanmasının öğrenmedeki verimi artırdığını düşünmediklerini söyleyebiliriz.

Tablo- 26: Öğrencilerin Derslerde Kullanılan Kitap ve Diğer Materyal Araç ve Gereçleri Yeterli Bulup Bulmadıkları İli İlgili Değerlendirmelerinin Dağılımı

Dersler	Daima		Genellikle		Ara Sıra		Hiç	
	(f)	(%)	(f)	(%)	(f)	(%)	(f)	(%)
İng. Dil Bil.	4	4.3	19	19.3	18	18.3	57	58.1
Kon. Bec.	11	11	16	16	25	26	46	47
Okuma Bec.	9	9	17	17	26	27	46	47
Yazma Bec.	12	12	29	30	17	17	40	41

Öğrenciler “derslerde kullanılan kitap ve diğer materyal araç ve gereçleri yeterli bulup bulmadıkları ile ilgili görüş, kanaat ve gözlemlerini” yukarıdaki tablo değerleri doğrultusunda ifade etmeye

çalışmışlardır. Bu kapsam içerisinde öğrenciler, “İngilizce dil bilgisi dersi” için % 4.3 oranında “daima”, % 19.3 oranında “genellikle”, % 18.3 oranında “ara sıra” ve % 58.1 oranında da “hiç” seçeneklerini tercih etmişlerdir. Son iki seçeneği tercih edenlerin tercih oranları toplamı % 76.4 düzeyinde olduğundan, öğrencilerin derslerde kullanılan materyal, araç ve gereçleri hiç yeterli bulmadıkları anlaşılıyor.

“Konuşma becerileri dersi” için öğrenciler, % 11 oranında “daima”, % 16 oranında “genellikle”, % 26 oranında “ara sıra” ve % 47 oranında “hiç” seçeneklerini seçmişlerdir. Burada da son iki seçeneğe tercih edenlerin tercih oranları toplamı, % 73 seviyesinde olduğundan, öğrencilerin büyük bir oranda derslerde kullanılan kitap ve diğer materyal, araç ve gereçleri yeterli bulmadıkları iddia edilebilir.

“Okuma becerileri dersi” için öğrenciler, % 9 oranında “daima”, % 17 oranında “genellikle”, % 27 oranında “ara sıra” ve % 47 oranında “hiç” seçeneklerini tercih etmişlerdir. Aynı şekilde son iki seçeneği tercih edenlerin tercih oranları toplamı; % 74 olduğundan, öğrenciler, derslerde kullanılan kitap ve diğer materyal, araç ve gereçleri, oldukça yüksek bir oranda, yeterli bulmadıkları iddia edilebilir.

“Yazma becerileri dersi” için öğrenciler, % 12 oranında “daima”, % 30 oranında “genellikle”, % 17 oranında “ara sıra” ve % 41 oranında “hiç” seçeneklerini seçmişlerdir. Burada da son iki seçeneği tercih edenlerin tercih oranları toplamının % 58 olmasından, öğrencilerin çoğunluk olarak; derslerde kullanılan kitap ve diğer materyal, araç ve gereçleri yeterli bulmadıkları söylenebilir.

Tablo- 27: Öğrenci Başarılarının Değerlendirilmesinde Öğretim Elemanı ve Öğretmenler Tarafından Objektif Bir Yaklaşım Sergilenip Sergilenmediğine İlişkin Öğrenci Değerlendirmelerinin Dağılımı

Dersler	Daima		Genellikle		Ara Sıra		Hiç	
	(f)	(%)	(f)	(%)	(f)	(%)	(f)	(%)
İng. Dil Bil.	24	24	25	26	14	14	35	36
Kon. Bec.	24	24	25	26	18	18	31	32
Okuma Bec.	22	22.4	23	23.4	17	17.2	36	37
Yazma Bec.	14	14.4	17	17.3	18	18.3	49	50

Öğrenciler “Öğrenci başarılarının değerlendirilmesinde öğretim elemanı ve öğretmenler tarafından objektif bir yaklaşım sergilenip sergilenmediğine ilişkin değerlendirmelerini” yukarıdaki tablo değerleri doğrultusunda ortaya koymuşlardır. Bu çerçevede öğrenciler, “İngilizce dil bilgisi dersi” ile ilgili olarak, % 24 oranında “daima”, % 26 oranında “genellikle”, % 14 oranında “ara sıra” ve % 36 oranında da “hiç” seçeneklerini tercih etmişlerdir. Burada ilk iki ve son iki seçenekleri tercih

edenlerin tercih oranları toplamalarının her ikisi de % 50 olduğu gözleniyor.

“Konuşma becerileri dersi” için öğrenciler, yine bir önceki derste olduğu gibi, % 24 oranında “daima”, % 26 oranında “genellikle”, % 18 oranında “ara sıra” ve % 32 oranında “hiç” seçeneklerini tercih ederek ilk iki ve son iki seçenekleri tercih edenlerin tercih oranları toplamaları arasında % 50 gibi bir eşit dağılımı ortaya koymuşlardır.

“Okuma becerileri dersi” için öğrenciler, % 22.4 oranında “daima”, % 23.4 oranında “genellikle”, % 17.2 oranında “ara sıra” ve % 37 oranında da “hiç” seçeneklerini tercih etmişlerdir. Burada son iki seçeneği tercih edenlerin tercih oranları toplamı, % 54.2’dir.

“Yazma becerileri dersi” ile ilgili olarak öğrenciler, % 14.2 oranında “daima”, % 17.3 oranında “genellikle”, % 18.3 oranında “ara sıra” ve % 50 oranında da “hiç” seçeneklerini tercih etmişlerdir. Son iki seçeneği tercih edenlerin tercih oranları toplamı % 68.3 düzeyindedir.

Ancak bu sistemde öğrencilerin öğrenim başarılarının değerlendirilmesi merkezi olarak yapıldığından verilen cevaplar yeteri kadar objektif değildir. Ancak en azından öğretmenlerin bu noktada fazla inisiyatif sahibi olmadıkları da anlaşılıyor.

Tablo- 28: Öğrencilerin Derslere Devam Ettiklerinde Konuları Daha İyi Anlayıp Anlamadıklarına İlişkin Değerlendirmelerinin Dağılımı

Dersler	Daima		Genellikle		Ara Sıra		Hiç	
	(f)	(%)	(f)	(%)	(f)	(%)	(f)	(%)
İng. Dil Bil.	44	44.5	25	26	15	15.5	14	14
Kon. Bec.	43	44	24	24.4	20	20.4	11	11.2
Okuma Bec.	51	52	20	20.4	13	13.2	14	14.2
Yazma Bec.	40	41	28	29	17	17	13	13

Öğrenciler “derslere devam ettiklerinde konuları daha iyi anlayıp anlamadıklarına ilişkin kanaat gözlem ve değerlendirmelerini” yukarıdaki tablo değerleri doğrultusunda ortaya koymuşlardır.

Bu çerçevede öğrenciler, “İngilizce dil bilgisi dersi” için, % 45 oranında “daima”, % 26 oranında “genellikle”, % 15.5 oranında “ara sıra” ve % 14 oranında “hiç” seçeneklerini tercih etmişlerdir. İlk iki seçeneği tercih edenlerin tercih oranları toplamının % 71 olmasından öğrencilerin derse devam ettiklerinde konuları çok daha iyi anladıkları iddia edilebilir.

“Konuşma becerileri dersi” için öğrenciler, % 44 oranında “daima”, % 24.4 oranında “genellikle”, % 20.4 oranında “ara sıra” ve % 11.4 oranında “hiç” seçeneklerini tercih etmişlerdir.

Burada da ilk iki seçeneği tercih edenlerin tercih oranları toplamı; % 68.4 düzeyinde olduğundan, öğrencilerin derse devam ettiklerinde konuları çok daha iyi kavradıkları düşünülebilir.

“Okuma becerileri dersi” için öğrenciler, % 52 oranında “daima”, % 20.4 oranında “genellikle”, % 13.2 oranında “ara sıra” ve % 14.2 oranında “hiç” seçeneklerini tercih etmişlerdir.

İlk iki seçeneği tercih edenlerin tercih oranları toplamının % 72.4 seviyesinde olduğundan, öğrenciler derse devam ettiklerinde konuları daha iyi kavradıkları ifade edilebilir.

“Yazma becerileri dersi” için öğrenciler, % 41 oranında “daima”, % 29 oranında “genellikle”, % 17 oranında “ara sıra” ve % 13 oranında “hiç” seçeneklerini seçmişlerdir.

Yine ilk iki seçeneği tercih edenlerin tercih oranları toplamının % 70 olmasından, öğrencilerin derse devam ettiklerinde konuları çok daha iyi anladıkları varsayılabilir.

Tablo- 29: Öğrencilerin Bazı Dersleri Belirlenen Hedeflere Ulaşmak İçin Daha Gerekli Buldukları ve Daha Aktif Olarak Dinledikleri İle İlgili Değerlendirmelerinin Dağılımı

Dersler	Daima		Genellikle		Ara Sıra		Hiç	
	(f)	(%)	(f)	(%)	(f)	(%)	(f)	(%)
İng. Dil Bil.	28	29	29	30	23	23	18	18
Kon. Bec.	40	41	31	32	17	17	10	10
Okuma Bec.	43	44	34	35	13	13	8	8
Yazma Bec.	30	31	28	29	18	18	22	22

Öğrenciler “bazı dersleri belirlenen hedeflere ulaşmak için daha gerekli buldukları ve daha aktif olarak dinledikleri ile ilgili kanaat gözlem ve değerlendirmelerini” yukarıdaki tablo değerleri doğrultusunda ortaya koymuşlardır. Bu değerler kapsamında öğrenciler, “İngilizce dil bilgisi dersi” için, % 29 oranında “daima”, % 30 oranında “genellikle”, % 23 oranında “ara sıra” ve % 18 oranında “hiç” seçeneklerini seçmişlerdir. İlk iki seçenekteki tercih oranları toplamı; % 59 olduğundan, öğrencilerin bu dersi belirlenen hedeflere varma açısından daha gerekli buldukları ve daha aktif dinledikleri anlaşılıyor

“Konuşma becerileri dersi” ile ilgili olarak öğrenciler, % 41 oranında “daima”, % 32 oranında “genellikle”, % 17 oranında “ara sıra” ve % 10 oranında da “hiç” seçeneklerini tercih etmişlerdir. İlk iki seçeneği tercih edenlerin tercih oranları toplamı; % 73 seviyesinde olduğundan öğrenciler, bu dersi belirlenen hedeflere varma açısından daha gerekli buldukları ve daha etkin bir şekilde dinledikleri ifade edilebilir.

“Okuma becerileri dersi” için öğrenciler, % 44 oranında “daima”, % 35 oranında “genellikle”, % 13 oranında “ara sıra” ve % 8 oranında da “hiç” seçeneklerini seçmişlerdir. İlk iki seçenekle ilgili yapılan tercihlerin oranları toplamı; % 79 olduğundan öğrenciler, bu dersi belirlenen hedeflere

ulaşma açısından daha gerekli buldukları ve daha aktif olarak dinledikleri söylenebilir.

“Yazma becerileri dersi” ile ilgili olarak öğrenciler, % 31 oranında “daima”, % 29 oranında “genellikle”, % 18 oranında “ara sıra” ve % 22 oranında “hiç” seçeneklerini seçmişlerdir. Yine ilk iki seçeneği tercih edenlerin tercih oranları toplamı, % 60 olduğundan öğrenciler, bu dersi belirlenen hedeflere ulaşma açısından daha gerekli buldukları ve daha dikkatli bir şekilde dinledikleri düşünülebilir.

Tablo- 30: Öğrencilerin, Bazı Derslerin Haftalık Ders Kredi Saatlerinin Fazla Olduğu ve Bu Nedenle Azaltılması Gereği İle İlgili Değerlendirmelerinin Dağılımı

<i>Dersler</i>	<i>Daima</i>		<i>Genellikle</i>		<i>Ara Sıra</i>		<i>Hiç</i>	
	<i>(f)</i>	<i>(%)</i>	<i>(f)</i>	<i>(%)</i>	<i>(f)</i>	<i>(%)</i>	<i>(f)</i>	<i>(%)</i>
İng. Dil Bil.	6	6	6	6	5	5	81	83
Kon. Bec.	6	6	3	3	6	6	83	85
Okuma Bec.	5	5	4	4	5	5	84	86
Yazma Bec.	6	6.5	5	5.5	0	0	87	89

Öğrenciler “bazı derslerin haftalık ders kredi saatlerinin fazla olduğunu ve bu nedenle azaltılması gereği ile ilgili görüş, kanaat ve gözlemlerini” yukarıdaki tablo değerleri doğrultusunda ortaya koymuşlardır. Bu çerçevede öğrenciler, “İngilizce dil bilgisi dersi” için, % 6 oranında “daima”, % 6.5 oranında “genellikle”, % 5.5 oranında “ara sıra” ve % 83 oranında da “hiç” seçeneklerini tercih etmişlerdir. Burada son iki seçeneği tercih edenlerin tercih oranları toplamı; % 88 düzeyinde olduğundan, Öğrenciler bu dersin haftalık ders kredi saatlerinin fazla olduğunu ve bu nedenle azaltılması gerektiğini hiç düşünmediklerini iddia edebiliriz.

“Konuşma becerileri dersi” ile ilgili olarak öğrenciler, % 6 oranında “daima”, % 3 oranında “genellikle”, % 6 oranında “ara sıra” ve % 85 oranında “hiç” seçeneklerini tercih etmişlerdir. Son iki seçeneği tercih edenlerin tercih oranları toplamı; % 91 seviyesinde olduğundan, öğrenciler bu ders için haftalık ders kredi saatlerinin fazla olduğunu ve bu yüzden azaltılması gerektiğini hiç düşünmedikleri iddia edilebilir.

“Okuma becerileri dersi” için öğrenciler, % 5 oranında “daima”, % 4 oranında “genellikle”, % 5 oranında “ara sıra” ve % 86 oranında “hiç” seçeneklerini tercih etmişlerdir. Son iki seçeneği tercih edenlerin tercih oranları toplamı; % 91 düzeyinde olduğundan, öğrencilerin bu dersin haftalık ders kredi saatlerinin fazla olduğunu ve bu nedenle azaltılması gerektiğini hiç düşünmediklerini iddia edebiliriz.

“Yazma becerileri dersi” için öğrenciler, % 6 oranında “daima”, % 5 “genellikle”, % 0 “ara sıra” ve % 89 oranında “hiç” seçeneklerini tercih

etmişlerdir. Yine son iki seçeneği tercih edenlerin tercih oranları toplamı; % 89 olduğundan, öğrencilerin bu ders için haftalık ders kredi saatlerinin fazla olduğunu ve bu nedenle azaltılması gerektiğini hiç düşünmedikleri iddia edilebilir.

Tablo- 31: Öğrencilerin, Bazı Derslerin Haftalık Ders Kredi Saatlerinin Yetersiz Olduğu ve Bu Nedenle Artırılması Gereği İle İlgili Değerlendirmelerinin Dağılımı

<i>Dersler</i>	<i>Daima</i>		<i>Genellikle</i>		<i>Ara Sıra</i>		<i>Hiç</i>	
	<i>(f)</i>	<i>(%)</i>	<i>(f)</i>	<i>(%)</i>	<i>(f)</i>	<i>(%)</i>	<i>(f)</i>	<i>(%)</i>
İng. Dil Bil.	47	48	19	19.4	10	10.2	22	22.4
Kon. Bec.	54	55.3	11	11.2	14	14.2	19	19.3
Okuma Bec.	53	54	15	15.4	13	13.3	17	17.3
Yazma Bec.	50	51	20	20.4	7	7.2	21	21.4

Öğrenciler, “**bazı derslerin, haftalık ders kredi saatlerinin yetersiz olduğu ve bu nedenle artırılması gereği ile ilgili görüş, kanaat, gözlem ve yorumlarını**” yukarıdaki tablo değerleri doğrultusunda ortaya koymuşlardır. Öğrenciler bu veriler kapsamında, “**İngilizce dil bilgisi dersi**” ile ilgili olarak, % 48 oranında “**daima**”, % 19.4 oranında “**genellikle**”, % 10.2 oranında “**ara sıra**” ve % 22.4 oranında “**hiç**” seçeneklerini tercih etmişlerdir. Burada ilk iki seçeneği tercih edenlerin tercih oranları toplamı; % 67.3 düzeyinde olduğundan, öğrencilerin bu ders için haftalık ders kredi saatlerinin yetersiz olduğu ve bu nedenle artırılması gerektiğini düşündükleri söylenebilir.

“**Konuşma becerileri dersi**” ile ilgili olarak öğrenciler, % 55.1 oranında “**daima**”, % 11.2 oranında “**genellikle**”, % 14.2 oranında “**ara sıra**” ve % 19.3 oranında da “**hiç**” seçeneklerini tercih etmişlerdir. İlk iki seçeneği tercih edenlerin tercih oranları toplamı; % 66.3 düzeyinde olduğundan, öğrencilerin bu ders için, haftalık ders kredi saatlerinin yetersiz olduğu ve bu nedenle artırılması gerektiğini düşündükleri iddia edilebilir.

“**Okuma becerileri dersi**” ile ilgili olarak öğrenciler, % 54 oranında “**daima**”, % 15.4 oranında “**genellikle**”, % 13.3 oranında “**ara sıra**” ve % 17.3 oranında “**hiç**” seçeneklerini tercih etmişlerdir. İlk iki seçeneği tercih edenlerin tercih oranları toplamı; % 69 seviyesinde olduğundan, öğrenciler bu ders için haftalık ders kredi saatlerinin yetersiz olduğunu ve bu yüzden artırılması gerektiğini düşündükleri varsayılabilir.

“**Yazma becerileri dersi**” için öğrenciler, % 51 oranında “**daima**”, % 20.4 oranında “**genellikle**”, % 7.2 oranında “**ara sıra**” ve % 21.4 oranında “**hiç**” seçeneklerini tercih etmişlerdir. Burada da ilk iki seçeneği tercih edenlerin tercih oranları toplamı; % 71.4 düzeyinde olduğundan, öğrencilerin bu ders için haftalık ders kredi saatlerinin fazla olduğunu ve bu

yüzden artırılması gerektiğini düşündükleri iddia edilebilir.

Tablo- 32: Öğrencilerin, Ders Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerinin Derslerin Daha İyi Öğrenilebilmesi İçin Gayret Ettikleri ve Bu Hususta da Başarılı Olduklarına İnanıp İnanmadıkları Hakkındaki Değerlendirmelerinin Dağılımı

<i>Dersler</i>	<i>Daima</i>		<i>Genellikle</i>		<i>Ara Sıra</i>		<i>Hiç</i>	
	<i>(f)</i>	<i>(%)</i>	<i>(f)</i>	<i>(%)</i>	<i>(f)</i>	<i>(%)</i>	<i>(f)</i>	<i>(%)</i>
İng. Dil Bil.	27	28	23	23	21	21	27	28
Kon. Bec.	42	43	27	28	17	17	12	12
Okuma Bec.	44	45	26	27	14	14	14	14
Yazma Bec.	34	35	36	37	8	8	20	20

Öğrenciler, “bazı öğretim elemanı ve öğretmenlerin derslerin daha iyi öğretilmesi için gayret ettikleri ve bu hususta da başarılı olduklarına inanıp inanmadıkları hakkındaki değerlendirmelerini” yansıtan tablo verilerine bakıldığında, “İngilizce dil bilgisi dersi” ile ilgili olarak, % 28 oranında “daima”, % 23 oranında “genellikle”, % 21 oranında “ara sıra”, ve % 28 oranında “hiç” seçeneklerini tercih etmişlerdir. İlk iki seçeneği tercih edenlerin tercih oranları toplamı % 51 ve son iki seçeneği tercih edenlerin tercih oranları toplamı da % 49 gibi birbirlerine oldukça yakın, ya da denk yığılımlar olduğundan öğretim elemanının anket sorusunda vurgulanan davranış ile ilgili olarak kendi dersinde çok etkili olduğu söylenemez.

“Konuşma becerileri dersi” ile ilgili olarak öğrenciler, % 43 oranında “daima”, % 28 oranında “genellikle”, % 17 oranında “ara sıra” ve % 12 oranında “hiç” seçeneklerini tercih etmişlerdir. İlk iki seçeneği tercih edenlerin tercih oranları toplamının % 71 olmasından, anket sorusunda vurgulanan davranış ile ilgili olarak öğretim elemanının kendi dersinde öğrenmeyi kolaylaştırıcı tavırlar sergilediği söylenemez.

“Okuma becerileri dersi” ile ilgili olarak öğrenciler, % 45 oranında “daima”, % 27 oranında “genellikle”, % 14 oranında “ara sıra” ve % 14 oranında “hiç” seçeneklerini tercih etmişlerdir. Yine ilk iki seçeneği tercih edenlerin tercih oranları toplamı, % 72 olduğundan, anket sorusunda vurgulanan davranış ile ilgili olarak öğretim elemanının kendi dersi için sınıf içi etkinliklerde performansının yüksek olduğu söylenemez.

“Yazma becerileri dersi” ile ilgili olarak öğrenciler, % 35 oranında “daima”, % 37 oranında “genellikle”, % 8 oranında “ara sıra” ve % 20 oranında da “hiç” seçeneklerini tercih etmişlerdir. İlk iki seçeneği tercih edenlerin tercih oranları toplamı, % 72 olduğundan, anket sorusunda vurgulanan davranış ile ilgili olarak, öğretim elemanının kendi dersi için başarılı olduğu iddia edilebilir.

Sonuç

Bu araştırma, açık öğretim yoluyla İngilizce öğretmeni yetiştiren lisans programının değerlendirilmesi amacıyla yönelik olarak yapılmıştır. Bilgi ve teknoloji temelli değişim ve ilerleme dinamik ve sosyal bir süreç olarak devam etmektedir.

O zaman bugün doğruluğu kabul edilen öğretim yöntem ve tekniklerinin uygulamada geliştirilmesi ve daha verimli hale getirilmeleri için araştırma ve geliştirme çalışmalarına devam edilmelidir. İnsanlığa yeni ufuklar açan hızlı iletişim teknolojilerinin her alanda sunduğu olanak ve fırsatlar kapsamında, eğitim ve öğretim etkinliklerinde de geleneksel uygulamaların artık yeterli olmadığı ve toplumun her kesimini kucaklayan, bireylerin sosyal statülerindeki rollerini yerine getirmelerine engel olmadan, toplumsal yaşantıları içerisinde yaşayarak ve uygulayarak öğrenme ortamlarının hazırlanması ve yeni eğitim programlarının uygulamaya sokulması gereği vardır. Çünkü toplumların ve bireylerin değişen ve gelişen bilgi teknolojileri çerçevesinde sürekli bilgilendirilmeleri ve eğitilmeleri söz konusudur.

Diğer gelişmiş ülkelerde olduğu gibi bizim ülkemizde de eğitim ve öğretim uygulamalarının belirlenen hedeflere ulaşma açısından başarılı olup olmadığını tespit ederek, varsa belirlenen zayıf noktaların güçlendirilmesi ve eğitim ve öğretim programlarının uygulamada geliştirilebilmesi için eğitim araştırmalarına büyük bir ihtiyaç duyulmaktadır.

Çünkü herhangi bir hastalık doğru olarak teşhis edilmeden etkili bir tedavi yönteminin uygulanması ve sorunun ortadan kaldırılması mümkün değildir.

Araştırmamız kapsamına, Eskişehir Anadolu Üniversitesi Açık öğretim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı, Açıköğretim (yaygın öğretim) yoluyla İngilizce öğretmeni yetiştiren lisans programı olarak alınmıştır. Bu lisans programına devam eden ve birinci sınıfta öğrenim görmekte olan öğrenciler araştırmamıza dâhil edilmişlerdir.

Program gereği yürütülmekte olan sınıf içerisindeki ders uygulama ve etkinlikleri öğrencilerin kanaat gözlem ve yorumları, anket sorularına verilen cevaplar doğrultusunda frekanslar ve yüzdeler şeklinde değerlendirilip yorumlanarak, program hedeflerinin gerçekleşmesini engelleyen önemli noksanlıkların tespitine çalışılmıştır.

Bu lisans programındaki öğrencilerin büyük oranda çoğunluğu; **Anadolu Öğretmen Lisesi, Anadolu Lisesi ve Süper Lise** gibi hazırlık sınıfları olan ve yabancı dil öğretimini ağırlıklı gören orta öğretim kademelerinden mezun olmuşlardır. Bu üçünün toplam oranı; **% 85 düzeyindedir.**

Öğrencilerin sınıf içi ders etkinliklerini değerlendirdikleri anket sonuçlarından anlaşılacağı gibi, öğrencilerin motive edilmeleri, ders dışı destekleyici etkinlikler, öğretim elemanı ve öğretmenlerin sadece derslerini verip daha sonra hemen eğitim ortamından ayrılan emanet unsurlar olmasında ve fizikî mekânın bir üniversite olgusundan uzakta olmasında aranmalıdır. Bilindiği gibi, bir eğitim kurumunda alt ve üst sınıflarda öğrenim gören öğrenciler arasında gerçekleşen sosyal etkileşimlerin öğrenme başarısı, güdülenme ve motivasyon adına önemli değişkenlerden olduğu bilinmektedir.

Modern ve çağdaş yeni eğitim teknolojileri kapsamında, artık eğitim ve öğretim etkinliklerinin dört duvar ve bir öğretmenden müteşekkil olmadığı, değişen ve globalleşen dünyamızda ülkeler arasındaki sınırların dahi ortadan kalktığı yeni dünya düzeninde, sınıf duvarlarının halâ var olması ve ortadan kalkmamış olması bu dışında kalabilmenin mümkün olmadığı küresel dünya düzenine uyum noktasında önemli bir sorun oluşturacaktır.

Çünkü eğitim ve öğretim etkinlikleri, artık gerçek hayatın içerisinde yaparak ve yaşayarak edinilen deneyim, yaşantı ve tecrübelerle dayalıdır. İşte bu noktadan bakıldığı zaman, pek benzeri olamayan bu **yarı yaygın** öğretim modelinin ilk iki yıllık yüze uygulanan bölümünden sonra, diğer iki yılının adaylara ilgili kurumlarda öğretmenlik yaptırılarak tamamlanması düşüncesi ve uygulaması, bu yeni düzenin tam olarak okunduğu anlamına gelmektedir.

Elbette ki tespiti kolay ve acizâne katkı sağlamayı düşündüğümüz bu noksanlıklar belirlenerek çok daha ideal bir uygulama, daha yüksek bir başarı oranı yakalanabilecektir.

Günümüzde çağdaş, gelişmiş sayılan ve yeni bilgi teknolojileri üretilip satabilen ülkelerde de bu uygulamanın aynısı olmamakla beraber, açık öğretim uygulamaları yapılmakta ve bu konu özellikle modern ve çağımıza damgasını vuran hızlı iletişim teknolojileri ve fırsatları çerçevesinde geniş kitlelerin eğitimi noktasında çok önemli bir yer işgal etmektedir.

Öneriler

Açıköğretim uygulamaları yoluyla sürdürülen İngilizce Öğretmenliği Lisans Programıyla ilgili olarak öğrencilerin kanaat, yorum ve görüşleri çerçevesinde yapılan program değerlendirmesi çalışmamızdan elde ettiğimiz veriler ışığında, yapılacak program geliştirme çalışmalarına rehber olacağı düşüncesiyle aşağıdaki önerilerde bulunulmuştur:

İlk defa ülkemizde uygulamaya sokulan **“İÖLP”** İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı, yeni bir öğretmen yetiştirme modeli olarak karşımızda durmaktadır.

Elbette ki programın yeni olması sebebiyle uygulamadan kaynaklanan

ve araştırmamızın verileriyle de ortaya koyduğumuz önemli sorunlar bulunmaktadır. Gerçekçi bir şekilde tespit edilen sorunlar belirlenen amaç ve hedefler doğrultusunda giderildikten sonra, bu uygulamanın oldukça yüksek olan eğitim harcamalarını önemli bir ölçüde azaltan ve öğretmen adayını ilk iki yıllık yüz yüze temel eğitimden sonra, bizzat meslek içerisinde yaparak ve yaşayarak öğrenmeye sevk eden oldukça öğrenen merkezli gerçekçi bir model olabileceğine inanmaktayız.

Günümüzde eğitim ve öğretim hizmetlerinin, herhangi bir sektördeki mühendislik hizmetlerinden farklı olmadığı ve o ölçüde plân ve programlamayı gerektirdiği yeni yeni anlaşılmaktadır.

Mühendislik hizmetlerinde yapılacak en küçük bir hesap hatası, inşaat sektörüye binanın çökmesine sebep olacaktır. Eğitim ve öğretim hizmetlerinde yapılacak bir hata ise istenmeyen davranışların ortaya çıkmasına sebep olacaktır.

Bu uygulama bir yönüyle Türk eğitim sistemindeki usta çırak eğitim sistemini çağrıştırmaktadır. Böyle bir eğitim sistemi fiili olarak öğrenmenin ve öğretimin gerçekleştiği canlı ve dinamik bir sistem olabilir.

Gerçek hayatta ve ticari faaliyetlerde, ilk **20- 25** yılını sadece teorik eğitim ve öğretim etkinlikleriyle geçiren bir kişidense, aşağı yukarı zamanının çoğunu sosyal hayatın içerisinde ve ticari faaliyetlerle yoğun bir ilişki içerisinde geçiren bir kişi çok daha başarılı olmaktadır.

Etrafımız bu örneklerle doludur. Ancak o kişilerinde bilimsel gerçekliklerden haberdar olmamaları sorunu vardır. İşte bu iki tarafın bir araya getirilmesiyle, daha mükemmel ve her açıdan donanımlı bireyler yetiştirilebilir.

Sosyal bilimler alanında sadece teorik bilgi alan kişiler, ülkemizdeki sosyal sahalarda gerekli ve tatmin edici çalışma ve araştırmaları yapamamaktadırlar. Bunun en önemli sebeplerinden birisi, teorik eğitim süreci içerisinde toplumsal gerçeklerden ve kurum ve kuruluşlardan uzak yaşamalarıdır.

Böyle bir eğitim sürecinden geçen bireyler hep birilerine ve bir yerlere bağlı kalma ihtiyacı içerisinde girmektedirler. Yani bir anlamda hür iradeleri farkında olarak veya olmayarak ipotek altında kalmaktadır. Kısacası eşya, olay ve olgularla ilgili genel gerçekleri, gerçek bir şekilde algılayıp sınamamakta ve öğrendikleriyle yeni bilimsel gerçeklikler üretememektedirler.

Bu ve benzeri birbirlerini tamamlayamayan süreçler sonucunda da, var olan kamusal düzen ve sistemin dışında kalmakta ve küresel aktörlerin belirledikleri alanlara sıkışmaktadırlar.

Böyle bir toplum yapısında, ne kadar çağdaşlık ve çağdaşlaşma

projeleri geliştirirseniz geliştiriniz, sonuç beklendiği gibi olmayacaktır. Çünkü eğer o projeleri hazırlayanlar biraz önce bahsettiğimiz entelektüel zümrelere, yine kamunun değer yargılarını göz ardı ederek dönüştürmeye çalışacaklardır

Günümüzde çağdaş ve demokratik yönetim sistemlerinde yerel yönetimlerin etkinlik alanları daha da artırılmaktadır. Bu etkinlik alanlarının merkezinde eğitim ve öğretim hizmetleri ve bu hizmetlere sağlanacak katkılar bulunmaktadır. Ancak yerel yönetimlerin de, toplumsal düzenin ve ülke bütünlüğünün korunması noktasında mutlaka duyarlı olmaları gerekir. Yerel olarak hazırlanan eğitim programlarının uygulandığı ülkelerde bu bilince ulaşılmıştır. Merkezi olarak hazırlanan ve uygulanan eğitim programına sahip olan ülkelerde de en azından yerel çeşitlilikler ve ihtiyaçlara dönük etkinliklere yer verilebilir.

Toplumsal dönüşüm projelerinde doğallık ve girdiler arasındaki uyum belirlenen hedeflerin gerçekleşmesini sağlayan temel unsurlardır.

Eğer araştırmamızın verileri çerçevesinde, sonuç olarak ortaya koyduğumuz sorunların giderilmesiyle ve yeniden daha objektif bir plânlamayla tasarlanacak olan “**yarı açık öğretim**” uygulamaları, bütün bu sorunların ortadan kaldırılmasına dönük bir eğitim ve öğretim modeli haline getirilebilir.

Bilindiği gibi eğitim ve öğretim programlarının başarı oranlarının yükseltilmesi için, uygulamada geliştirilmesi temel esaslardandır. Öyleyse, öğretim elemanının veya öğretmenin uygulamada daha da mükemmelleştirilmesine çalışılması aynı ölçüde anlamlı olacaktır.

Öğrencilerin büyük bir çoğunluğu yapılan sınavlara ilave bazı uygulamalı sınavların ve değerlendirmelerin yapılmasının, beklentilerinin karşılanmasında önemli olacağını vurgulamışlardır.

Aynı gerekçeler “**YÖK**” tarafından yürütülen “**akreditasyon**” çalışmalarının bir basamağı olarak karşımıza çıkmış bulunmaktadır. Aynı şekilde mevcut sınav sistemlerinin yetersizliği yine “**akreditasyon**” çalışmalarında da ortaya konmuş olacak ki, yeni sınav ve değerlendirme sistemine geçilmiştir. Yeni sınav sisteminde öğrencinin akademik yıl boyunca sürekli etkin ve aktif olması hedeflenerek bir anlamda yaparak ve yaşayarak öğrenme teşvik edilmiştir.

Yeni bilgi teknolojilerinin sisteme sokulmasıyla değişen ve genişleyen bilgi sistemleri ve yeni disiplin alanları yaşam boyu öğrenmeyi gerekli kılmaktadır. Açık öğretim uygulamaları da buna oldukça uygun bir ortam hazırlamaktadır.

Açık öğretim uygulamaları standartların geliştirilmesi adına, eğitim fakülteleri tarafından da yürütülmelidir. Buna benzer uygulamalar gelişmiş

birçok Avrupa ve diğer ülkelerde görülmektedir.

Şu anda bizim ülkemizde de bu tür uygulamalar bilindiği gibi, Anadolu Üniversitesi tarafından yürütülmektedir. Ancak, Sakarya Üniversitesi, Bilkent Üniversitesi, Fırat Üniversitesi gibi diğer üniversiteler de kendi uzaktan eğitim sistemlerini kurmak için projeler üretmekte, yatırımlar yapmakta ve gelecek birkaç yıl içerisinde uygulamaya geçmeye hazırlanmaktadır.

Uzaktan eğitim sayesinde, öğrenciler ile beraber öğretmenlerde, daha başarılı bir sonuç elde edebilmek için yeni fırsat ve imkânlar kavuşmaktadır. Bunlardan en önemlisi yaygın iletişim ağı sayesinde dünyanın her tarafındaki öğrenen ve öğretenlerle iletişim kurmalarıdır. Bu vesile ile öğrenciler, dünyanın başka şehirlerindeki üniversitelerin sunduğu eğitim hizmetlerinden yararlanmakta ve bu üniversitelerden yüksek lisans ve doktora eğitimi alabilme fırsatını yakalamaktadırlar.

Bu önemli kazanımlar, uzaktan ve açık öğretimin öneminin artmasına zemin hazırlamakta, uzaktan eğitim programları öğrencilerin ve öğretmenlerin; bağımsız, bireysel ve kubaşık çalışma ortamlarına girmelerini sağlamaktadır.

Önümüzdeki dönemlerde açık öğretim sistemleri, dünyadaki eğitim ve öğretim etkinlikleri arasında oldukça önemli bir yer edinecektir. Diğer adıyla uzaktan eğitim uygulamalarına ve modeline, bu tür etkinliklerin kontrolünde olduğu kurum ve kuruluşlar, gereken ciddiyette eğilmelidirler. Bireylerin artan eğitim ihtiyaçları ancak bu sayede giderilebilir. Toplumlar bu sayede daha da güçlü olarak ayakta kalabileceklerdir.

İnternet ve başka yeni eğitim teknolojilerinin desteğiyle, daha anlamlı ve verimli bir şekilde yürütülen; açıköğretim veya yaygın öğretim diye adlandırılan eğitim ve öğretim etkinliklerinin insanlara sunduğu yararları şöyle sıralayabiliriz:

* **Esneklik:** Her türlü eğitim talebi, tercih fırsatları ve seçenek çeşitliliği sunulabilir.

* **İnteraktivite:** Öğrenme sürecinde öğrenci, farklı bilgi kaynaklarından görsel ve işitsel yoldan etkileşimli öğrenme ortamlarına dâhil olabilmektedirler.

* **Motivasyon ve güdülenmişlik:** Dünyanın birçok yerinde yeni ve alternatif bir öğretim teknolojisi olan ve çalışmamıza konu olan yeni bir uygulama şekli olarak adlandırabileceğimiz açıköğretim uygulamalarına dahil olan öğrencilerdeki gerek iç ve gerekse dış motivasyon, oldukça yüksek bir düzeydedir. Çünkü burada birey hem öğrenme ortamını organize eden bir öğretmen ve hem de bu ortamdan hizmet alan öğrenci konumundadır. Bu durum yüksek bir motivasyon ve hedefe odaklanılmışlık ve adanmışlığı gerektirir.

* **Ulaşılabilirlik:** Kurs materyalleri kolaylıkla ve hızlı bir şekilde öğrenciye ulaştırılabilir.

* **Yeniden kullanılabilirlik ve paylaşılabilirlik:** Kurs materyalleri tekrar tekrar kullanılabilir ve başkaları ile paylaşılabilir.

* **Güncellenebilirlik:** Kurs materyalleri kolaylıkla ve sürekli olarak güncellenebilir.

Uzaktan eğitim, geleneksel öğrenme- öğretme yöntemlerindeki sınırlılıklar nedeniyle sınıf içi etkinliklerin yürütülme olanağı bulunmadığı durumlarda eğitim çalışmalarını planlayanlar ve öğrenenler arasında iletişim ve etkileşimin özel olarak hazırlanmış öğretim üniteleri ve çeşitli ortamlar yoluyla belli bir merkezden sağlandığı bir öğretim yöntemi durumundadır.

Bir başka ifadeyle, öğrenciyle öğrenenin birbirlerinden uzakta olmalarına karşın, eş zamanlı ya da ayrı zamanlı olarak bir araçla iletişim kurdukları bir eğitim sistemidir.

* Öğretim sürecinin çoğunluğunda öğrenen ve öğretene ayrı yerlerde bulunur.

* Öğrenen ve öğretene birleştirecek ve ders içeriğini iletecek özel olarak hazırlanmış eğitim medyası kullanılır.

* Öğrenenle öğretene arasında iki yönlü iletişimi ve etkileşimi sağlamak için ayrıca bilişim ve etkileşim teknolojilerinden yararlanır.

* Öğrenci değerlendirmesinin sağlanması için etkili bir eğitim yönetimi oluşturulur.

Uzaktan öğretim, eğitimde bilgi teknolojilerinin kullanımının bir boyutudur. Bu alandaki kavram ve uygulamalar, bir takım gereksinimlerin ve çeşitli alanlardaki gelişmelerin sonucudur.

Uzaktan eğitim uygulamalarının başlıca kavramsal kaynaklarını da:

- * Yaşam boyu eğitim,
- * Büyük kitlelere ulaşma,
- * Teknoloji ile eğitimi birleştirme,
- * Eğitim isteği,
- * Bireysel ve kitlesel öğretimde bütünleşme,
- * Demokratikleşme,
- * Birey ve toplum gereksinimlerine yönelme,
- * İş- eğitim bütünlüğü sağlama,
- * Kurumlardan etkili yararlanma,
- * Yeni olanaklar yaratma,
- * Bireysel olgulara dönme,
- * Üç boyutlu bütünleşmeyi esas alma (basın- yayın, mektup, yüz yüze eğitim),
- * Mali olanak dengesi oluşturmaktadır.

Uzaktan eğitim uygulamalarını teşvik eden gereksinimleri şöyle sıralayabiliriz:

* Bireylerin farklı eğitim gereksinimi duymaları ve mevcut eğitim sisteminin bunu karşılayamadığı durumlarda yeni olanaklar geliştirerek, bireysel, bağımsız öğrenme ile kitle eğitiminin sağlanması,

* Geleneksel eğitim uygulamalarındaki aksaklıkları giderici yeni seçenekler yaratılması.

Kaynaklar ve Dipnotlar

¹ THARP, R., G.,-GALLİMORE, R., “**Rousing Minds of Life: Teaching Learning and School in Social Context**”, New York: Cambridge University Pres, 1988, s: 5 – 100.

² ADGER, C.-KALYANPUR, M.-PETERSON, D.-BRİDGER, T., “**Engaging Students Thinking Talking Cooperating**”, Thousands Oaks, CA: Corwin, 1995, s: 15 – 67.

³ RODRİGUEZ, R., “**Hunger of Memory: The Education of Richard Rodriguez an Auto Biography**”, Toronto, Bantam, 1982, s: 20 – 38.

⁴ GARDNER, H., “**To open Minds: Chinese Clues to the Dilemma of Contemporary Education**”, New York, Basic, 1989, s: 37 – 150.